

## فهرست مندرجات

۸	نکاتی در مورد این کتاب راهنمای
۹	روش استفاده از مثال های ضمیمه
۹	بازگرداندن تنظیمات اولیه ماشین حساب
۱۰	باتری ها
۱۰	نکات ایمنی
۱۱	نکاتی در مورد استفاده از دستگاه
۱۲	روش خارج کردن قاب ماشین حساب
۱۲	روشن و خاموش کردن ماشین حساب
۱۲	تنظیم روشنایی (کنتراست) نمایشگر
۱۲	قبل از شروع بکار
۱۳	نکته مهم !
۱۳	نکاتی در مورد نمایشگر ماشین حساب
۱۴	علایم و نشانگر های موجود در نمایشگر
۱۵	وضعیت های محاسباتی
۱۵	روش تنظیم وضعیت ( MODE ) ماشین حساب
۱۵	روش تغییر تنظیمات
۱۵	وضعیت های محاسباتی و تنظیمات ماشین حساب
۱۶	تنظیم شکل ورود و خروج داده ها
۱۸	بازگرداندن تنظیم وضعیت های ماشین حساب به تنظیم اولیه
۱۹	ورود یک عبارت محاسباتی ۴ شکل متعارف

۲۳	نمایش محل بروز خطا
۲۴	ورود داده ها در وضعیت ریاضی
۲۸	نمایش پاسخ محاسباتی که شامل اعداد گنگ باشد.
۳۰	بازه محاسبات رادیکال
۳۱	محاسبات چهار عمل اصلی
۳۱	محاسبات ابتدایی(چهار عمل اصلی)
۳۳	محاسبات کسری
۳۵	محاسبات درصد
۳۷	درجه-دقیقه-ثانیه و محاسبات مبنای شصت
۳۹	استفاده از چند گزاره ای ها در محاسبات
۴۰	ستفاده از حافظه محاسبات انجام شده قبلی و باز خوانی آن (تاریخچه)
۴۲	حافظه پاسخ(Ans)
۴۲	استفاده از حافظه ماشین حساب
۴۳	حافظه مستقل (M)
۴۴	متغیر ها: (A, B, C, D, X, Y)
۴۵	پاک کردن محتویات تمامی حافظه ها
۴۶	عبارت های پشتیبانی شده توسط عملکرد "محاسبه گر"
۴۶	مثال هایی در مورد روش محاسبه با "محاسبه گر"
۴۶	روش استفاده از محاسبه گر
۴۹	قواعد مربوط به عملکرد "حل"
۴۹	روش استفاده از عملکرد "حل"

مثال هایی با عملکرد "حل"	50
محاسبه توابع	53
عدد پی و عدد پایه لگاریتم طبیعی	53
محاسبات مثلثاتی و معکوس آن	53
توابع هیپر بولیک (هذلولی) و معکوس آن	54
تبديل واحد زاویه عدد وارد شده به واحد زاویه پیش فرض ماشین حساب	55
توابع نمایی و لگاریتمی	56
محاسبه توان و ریشه	58
محاسبه انتگرال	59
محاسبات دیفرانسیل	62
محاسبه سیگما	64
تبديل مختصات قطبی - دکارتی	65
سایر توابع	67
مثال های سودمند و کاربردی	70
روش استفاده از نماد مهندسی	71
تبديل اعداد به نمایش درآمده	71
روش استفاده از تبدیل S-D	72
روش وارد کردن اعداد مختلط	75
محاسبه اعداد مختلط	75
شكل نمایش پاسخ محاسبات	76
مزدوج عدد مختلط	77

۷۸ .....	مقدار قدر مطلق و آرگومان .....
۷۹ .....	أنواع محاسبات آماری .....
۷۹ .....	روش ورود داده های نمونه .....
۷۹ .....	محاسبات آماری .....
۸۲ .....	صفحه محاسبات آماری .....
۸۳ .....	روش استفاده از فهرست عملکردهای آماری .....
۸۵ .....	فهرست جانبی دستورات جمع .....
۸۵ .....	فهرست جانبی دستورات واریانس .....
۸۵ .....	فهرست جانبی دستورات حداکثر-حداقل .....
۸۵ .....	فهرست جانبی دستورات توزیع نرمال استاندارد .....
۹۱ .....	دستورات مربوط به انتخاب رگرسیون خطی .....
۹۲ .....	لیست فرعی جمع .....
۹۳ .....	فهرست فرعی واریانس .....
۹۳ .....	فهرست فرعی حداکثر - حداقل .....
۹۳ .....	فهرست فرعی رگرسیون .....
۹۷ .....	دستورات مربوط به انتخاب رگرسیون درجه دوم .....
۹۸ .....	فهرست فرعی رگرسیون .....
۱۰۰ .....	دستورات مورد استفاده جهت سایر رگرسیون ها .....
۱۱۲ .....	تنظیم مبنای اعداد و روش ورود مقادیر .....
۱۱۲ .....	محاسبات در مبنای $n$ .....
۱۱۶ .....	محاسبات اعداد منفی و محاسبات منطقی .....

۱۱۸	.....	انواع معادله
۱۱۸	.....	روش وارد کردن ضرایب
۱۱۸	.....	حل معادله
۱۱۹	.....	قواعد ورود و ویرایش ضرایب
۱۱۹	.....	نمایش پاسخ
۱۲۵	.....	روش ایجاد و محاسبه با ماتریس
۱۲۵	.....	محاسبات ماتریس
۱۲۶	.....	انجام محاسبات ماتریس
۱۲۷	.....	اقلام و محاسبات موجود در فهرست ماتریس
۱۳۴	.....	پیکربندی ایجاد جدول اعداد از تابع
۱۳۴	.....	یجاد جدول اعداد از یک تابع
۱۳۵	.....	توابع پشتیبانی شده
۱۳۶	.....	قواعد و دستورات مقدار اولیه ، مقدار نهایی و گام مقادیر
۱۳۶	.....	صفحه جدول اعداد
۱۳۶	.....	نکات احتیاطی در ایجاد جدول
۱۳۷	.....	ایجاد و مدیریت یک بردار
۱۳۷	.....	محاسبات بردار
۱۳۸	.....	انجام محاسبات بردار
۱۳۸	.....	اقلام و محاسبات موجود در فهرست بردار
۱۴۴	.....	اعداد ثابت علمی
۱۴۷	.....	تبديلات متريک

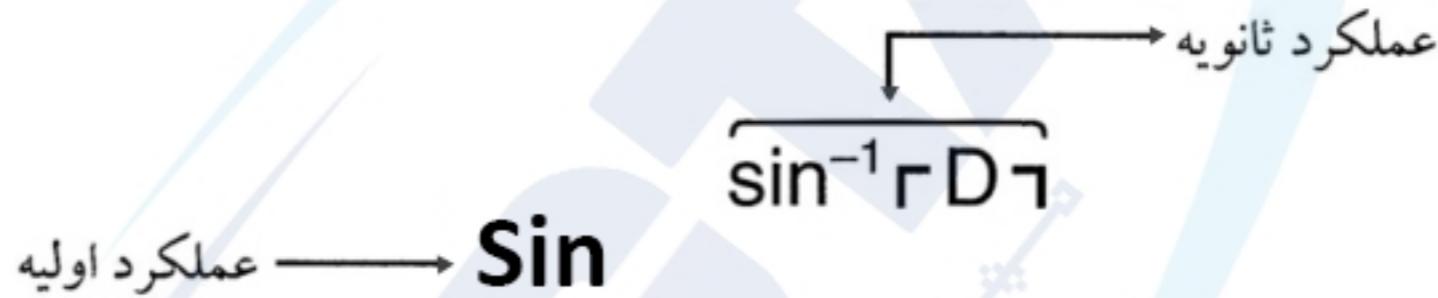
۱۵۲	.....	مراجع
۱۵۲	.....	اولویتهای محاسبه
۱۵۲	.....	اطلاعات فنی
۱۵۳	.....	محدودیت های پشتہ
۱۵۵	.....	بازه محاسبات ، اعداد و ارقام و دقت مقادیر
۱۵۷	.....	پیامهای خطای
۱۶۰	.....	قبل از احتمال اینکه ماشین حساب خراب است
۱۶۱	.....	انرژی مورد نیاز و تعویض باتری
۱۶۱	.....	مراجع
۱۶۳	.....	سیستم خود خاموش
۱۶۳	.....	مشخصات فنی

## نکات مهم

- \* علامت **LINE** نشان می دهد مثال هایی که در وضعیت خطی آورده شده است و علامت **MATH** نشان دهنده مثال هایی است که در وضعیت ریاضی آورده شده است. جهت دسترسی به اطلاعات بیشتر به فصل "مشخصات وضعیت ورود و خروج داده ها" مراجعه فرمایید.
- \* علامت روی هر کلید نشان می دهد آن کلید چه دستوری می تواند انجام دهد.

مثال: **1**, **2**, **+**, **-**,  **$\sqrt{x}$** , **AC** و .....

- \* فشار دادن کلیدهای **ALPHA** و **SHIFT** قبل از سایر کلیدها، عملکرد ثانویه (فرعی) کلید را سبب می شود. عملکرد ثانویه با رنگهای مختلف در بالای هر کلید نشان داده شده است.



در جدول زیر رنگهای مختلف عملکردهای ثانویه (فرعی) و معنی آن توضیح داده شده است.

معنی آن:	اگر عملگر ثانویه به رنگ های زیر باشد
کلید <b>SHIFT</b> را فشار داده و پس از آن کلید مورد نظر را فشار دهید تا عملکرد ثانویه استفاده شود.	زرد
کلید <b>ALPHA</b> را فشار داده و پس از آن کلید مورد نظر را فشار دهید تا متغیر، عدد ثابت، یا علامت قرمز وارد شود.	قرمز
جهت دسترسی به این توابع، وضعیت اعداد مختلط (CMPLX) انتخاب شود.	ارغوانی (یا تابعی که درون پرانتز ارغوانی رنگ قرار دارد)
جهت دسترسی به این توابع، وضعیت محاسبه در مبنای غیر از $10$ ( $10$ -BASE) انتخاب شود.	سبز (یا تابعی که درون پرانتز سبز رنگ قرار دارد)

\* مثال زیر چگونگی استفاده از یک عملکرد ثانویه که در این کتاب مورد استفاده قرار گرفته شده را نشان می دهد:

**SHIFT** **sin**  $(\sin^{-1})$  **1** **=**

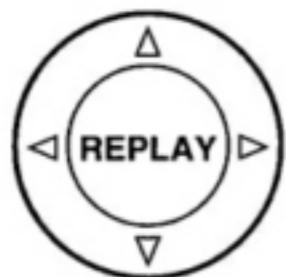
مثال:

این قسمت نشان دهنده دستوری است که با فشار دادن کلید (**SHIFT**) (قبل از کلید اصلی (**sin**)) بدست می آید. لازم به ذکر است که این قسمت به معنای فشار دادن کلیدی نمی باشد.

\* مثال زیر عملکرد انتخاب یکی از منوهای ماشین حساب را که در این کتاب راهنمای آن استفاده شده است را نشان می دهد.

**1** **(Setup)**

این قسمت نشان می دهد که فشار دادن کلید **1** سبب انتخاب تنظیم SETUP می شود. لازم به ذکر است که این قسمت به معنای فشار دادن کلیدی نمی باشد.



کلید مکان نما با چهار فلش که نشان دهنده جهت ها می باشد، علامت گذاری شده است. در این کتاب راهنمای این چهار جهت با علامت های  $\blacktriangleleft$   $\blacktriangleright$   $\blacktriangledown$   $\blacktriangleright$  نشان داده می شود.

\* شکلهای نمایش داده شده در این کتاب راهنمای همچنین علامت کلیدها فقط به منظور توضیح مطالب آورده شده است و ممکن است گاهی اوقات با موارد واقعی متفاوت باشد.

\* محتويات اين کتاب راهنمای ممکن است بدون اطلاع قبلی تغيير پيدا کند.

## طریقه استفاده از مثال ها

درمثال های ضمیمه ، واحد اندازه گیری زاویه بشکل زیر نشان داده شده است :

**Deg** : اختصاص واحد درجه جهت اندازه زاویه.

**Rad** : اختصاص واحد رادیان جهت اندازه زاویه.

## RESET

مراحل زیر را جهت بازگرداندن تنظیمات ماشین حساب به تنظیمات اولیه(تنظیمات کارخانه) بکار برد.

در ضمن با این عمل ، وضعیت (MODE) ماشین حساب نیز به وضع اولیه باز می شود. لازم به ذکر است

که این عملکرد ، کلیه داده های موجود در حافظه را پاک می کند.

**SHIFT** **9** **(CLR)** **3** **(All)** **=** **(Yes)**

- \* جهت دسترسی به اطلاعات بیشتر در مورد وضعیت ماشین حساب (MODE) به فصل "وضعیت های محاسباتی و تنظیمات ماشین حساب" مراجعه نمایید.
- \* جهت دسترسی به اطلاعات بیشتر در مورد حافظه ماشین حساب به فصل "استفاده از حافظه ماشین حساب" مراجعه فرمایید.

## نکات مهم

قبل از استفاده از کتاب ، حتما موارد احتیاطی زیر را به دقت مطالعه فرمایید. حتما این کتاب را جهت استفاده های بعدی، در دسترس قرار دهید.

### احتیاط

این علامت نشان دهنده اطلاعاتی است که نادیده گرفتن آن، صدمه دیدن کاربر یا خرابی دستگاه را سبب می شود.

### باتری ها

- \* بعد از خارج کردن باتری از ماشین حساب ، آن را در یک محل امن قرار دهید بصورتی که از دسترس کودکان دور باشد تا تصادفاً بلعیده نشود.
- \* باتری ها را از دسترس کودکان دور نگه دارید. در صورت بلعیده شدن باتری ها توسط کودکان ، سریعاً به پزشک مراجعه نمایید.
- \* هر گز باتریها را شارژ نکنید، آن را از هم باز نکنید و یا دو قطب آن را به هم متصل نکنید. هر گز باتری ها را در معرض حرارت مستقیم قرار ندهید و در آتش نیندازید.
- \* در صورت استفاده نا صحیح از باتری، خطراتی مثل نشت اسید ، آسیب دیدن قطعات داخلی دستگاه ، آتش سوزی و صدمه دیدن کاربر را در پی دارد.
- \* هنگام قرار دادن باتری در ماشین حساب ، دقت کنید که قطب مثبت  $(+)$  و منفی  $(-)$  آن در جای صحیح قرار گیرد.
- \* هنگام تعویض باتری ، دقت کنید که دو قطب مثبت و منفی در جای صحیح خود در ماشین حساب قرار گیرد.
- \* در صورتی که برای مدت طولانی قصد استفاده از ماشین حساب را ندارید ، باتری ها را از ماشین حساب خارج کنید.
- \* حتما باتری خاصی که شماره و مدل آن در این کتاب راهنمای آمده است را جهت این ماشین حساب بکار ببرید.

## نکات مهم

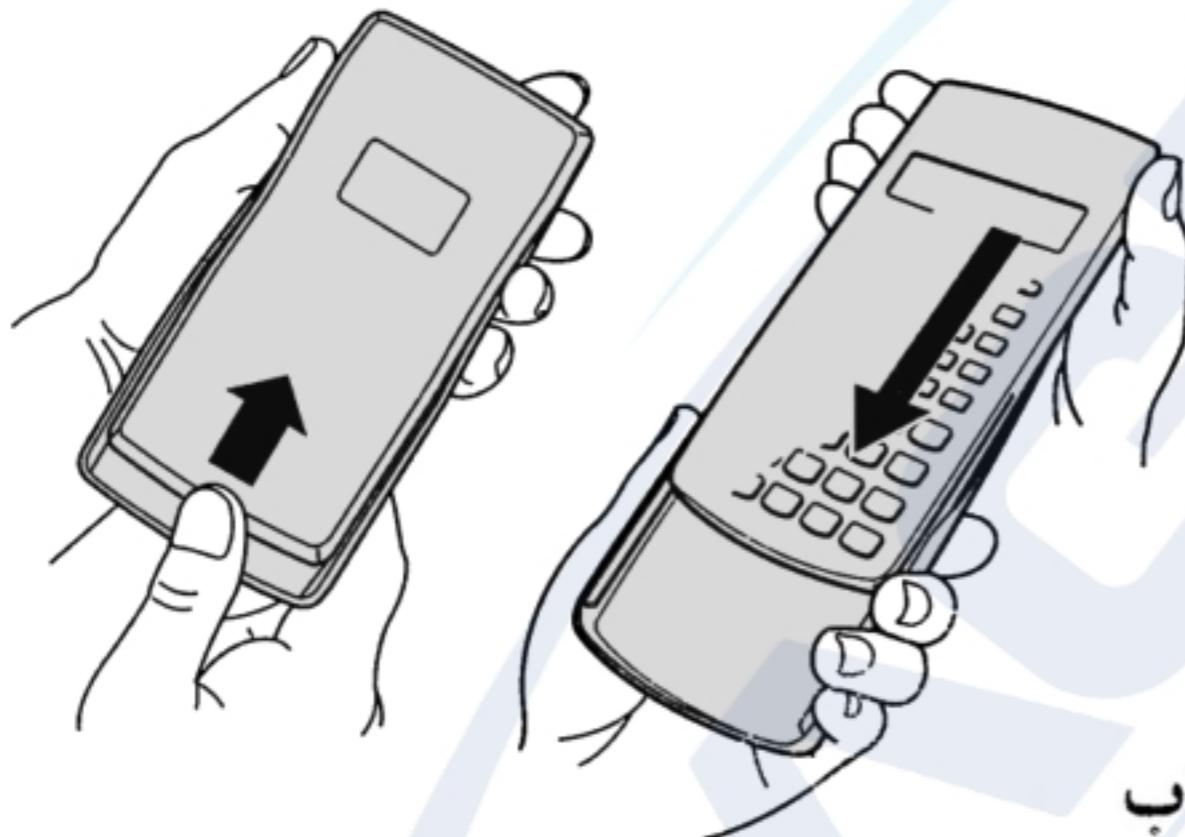
- \* قبل از استفاده از ماشین حساب برای اولین بار حتما کلید ON را فشار دهید.
- \* باتری مدل ES-991fx-115ES را حداقل سه سال یک بار، ES-570fx را دو سال یکبار تعویض نمایید حتی اگر کار کرد ماشین حساب طبیعی باشد.
- \* نشت مواد داخلی یک باتری کهنه به دستگاه آسیب می رساند بنابراین هیچ گاه باتری کهنه را در ماشین حساب نگه ندارید.
- \* باتری اولیه ماشین حساب را باید زودتر از موعد مقرر تعویض کنید زیرا مدت زمان حمل از کارخانه تا فروشگاه و نگهداری در انبار، عمر باتری را کاهش داده است.
- \* ضعیف بودن باتری آسیب رسیدن به حافظه را سبب شده و حتی ممکن است داده های حافظه کاملاً پاک شود. همیشه نتایج محاسبات مهم را یادداشت نمایید.
- \* ماشین حساب را در هوای بسیار گرم مورد استفاده قرار نداده و یا نگهداری نکنید. عکس العمل نمایشگر (نمایش علایم) در دمای بسیار پایین، خیلی کند می باشد و حتی ممکن است نمایشگر بطور موقت از کار بیفتد. در ضمن طول عمر باتری در دمای پایین (هوای سرد) کاهش میابد. از قرار دادن ماشین حساب زیر نور مستقیم خورشید نیز خودداری فرمایید و آن را نزدیک پنجره و یا وسایل گرمایی نهادهید. (دمای بالا سبب تغییر شکل و رنگ قاب شده و به مدارات داخلی آسیب می رساند).
- \* ماشین حساب را در هوای مرطوب و پر گرد خاک نگهداری نکرده و یا مورد استفاده قرار ندهید.
- \* ماشین حساب را در مکانی که امکان پاشیده شدن آب بر روی آن وجود دارد قرار نداده و آن را در هوای پر گرد خاک و یا هوای بسیار مرطوب مورد استفاده قرار ندهید. شرایط فوق آسیب دیدن مدارات داخلی ماشین حساب را سبب می شود.
- \* هرگز ماشین حساب را به زمین نینداخته و آن را تحت فشار قرار ندهید. هرگز ماشین حساب را پیچ نداده و آن را خم نکنید.
- \* ماشین حساب را در جیب عقب شلوار و یا سایر قسمتهای مشابه قرار ندهید. این عمل ممکن است پیچ خوردگی و یا خمیده شدن ماشین حساب را سبب شود.
- \* هرگز اجزاء ماشین حساب را از هم باز نکنید. هرگز کلیدهای ماشین حساب را با خودکار و یا وسایل مشابه نوک تیز فشار ندهید.
- \* جهت تمیز کردن قسمت های خارجی ماشین حساب، پارچه نرم و خشک را مورد استفاده قرار دهید.

\* در صورتیکه ماشین حساب خیلی کثیف شده باشد، برای تمیز کردن آن یک پارچه نرم و مرطوب که آغشته به یک محلول پاک کننده باشد. (پارچه فقط کمی رطوبت داشته باشد) را مورد استفاده قرار دهید. از تمیز کردن ماشین حساب با مایعات فرار مانند بنزین و یا تینر اجتناب ورزید زیرا این مایعات علامتها را چاپ شده روی کلیدها را پاک می کند.

## قبل از استفاده

### روش خارج کردن قاب ماشین حساب

قبل از استفاده از ماشین حساب ، ابتدا قاب آن را به آرامی به پایین فشار داده تا از ماشین حساب خارج شود. سپس آن را در پشت ماشین حساب همانند شکل زیر قرار دهید.



### روشن و خاموش کردن ماشین حساب

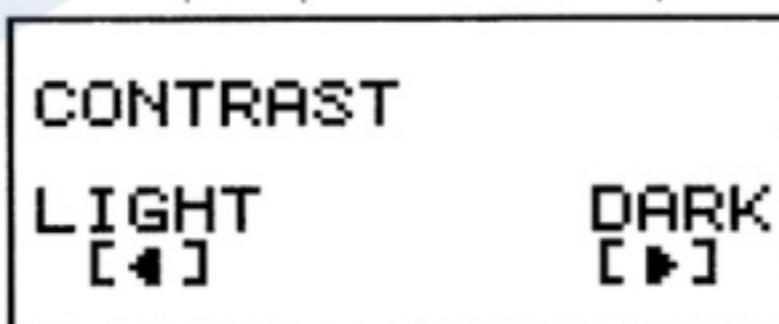
جهت روشن کردن ماشین حساب ، کلید **ON** را فشار دهید.

جهت خاموش کردن ماشین حساب کلید **SHIFT AC (OFF)** را فشار دهید .

### تنظیم روشنایی (کنترال است) نمایشگر

**SHIFT MODE (SETUP) ▽ 6 (◀CONT▶)**

عمل فوق صفحه مربوط به تنظیم روشنایی (کنترال است) را به نمایش در می آورد. با استفاده از کلیدهای **◀** و **▶** روشنایی نمایشگر را تنظیم نمایید. پس از اتمام تنظیم ، کلید **AC** را فشار دهید.



- \* در ضمن تنظیم کتراس است در زمان نمایش فهرست وضعیت (MODE MENU) نیز با کلید  و  امکان پذیر است. (فهرست وضعیت با فشار دادن کلید MODE نمایش داده می شود)

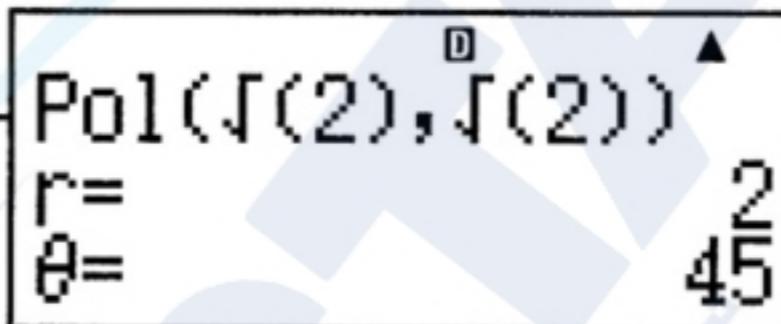
### نکته

- \* در صورتی که پس از تنظیم روشنایی (کتراس است) و قرار دادن آن در حد اکثر، نمایشگر خوانا نباشد، احتمالاً باتری های ماشین حساب ضعیف شده است. در این شرایط، باتری ها را تعویض نمایید.

### نکاتی در مورد نمایشگر ماشین حساب

نمایشگر این ماشین حساب از نوع کریستال مایع می باشد و  $96 \times 31$  نقطه را شامل می باشد.

مثال:



عبارت ورودی      نتیجه محاسبه

$\text{Pol}(\sqrt{2}, \sqrt{2})$

$r = 2$

$\theta = 45$

## عالیم و نشانگر های موجود در نمایشگر

نمونه ای از علامتهای نمایشگر

CMPLX



علامت:	به این معنا می‌باشد:
S	با فشار دادن کلید <b>SHIFT</b> ، صفحه کلید تغییر وضعیت داده است و دستورات ثانویه اجرا می‌شود. در صورت فشار مجدد این کلید ، این علامت ناپدید شده و صفحه کلید به وضع عادی خود بازمی‌شود.
A	با فشار دادن کلید <b>ALPHA</b> ، صفحه کلید در وضعیت آلفا (ورود حروف) قرار گرفته است. با فشار دادن مجدد این کلید ، صفحه کلید از وضعیت الفا خارج شده و این علامت ناپدید می‌شود.
M	در حافظه ، عددی ذخیره شده است.
STO	ماشین حساب آماده پذیرش نام متغیر بوده تا عدد مربوطه را به آن اختصاص دهد. این علامت با فشار دادن کلید <b>SHIFT RCL</b> (STO) ناپدید می‌شود.
RCL	ماشین حساب آماده پذیرش نام متغیر بوده تا عدد ذخیره شده در آن متغیر فراخوانده شود. این علامت با فشار دادن کلید <b>RCL</b> ناپدید می‌شود.
STAT	ماشین حساب در وضعیت محاسبات آماری قرار دارد.
CMPLX	ماشین حساب در وضعیت محاسبات اعداد مختلط قرار دارد.
MAT	ماشین حساب در وضعیت محاسبات ماتریس قرار دارد.
VCT	ماشین حساب در وضعیت محاسبات بردار قرار دارد.
D	واحد محاسبه زاویه (پیش فرض جهت تمامی محاسبات) درجه است.
R	واحد محاسبه زاویه (پیش فرض جهت تمامی محاسبات) رادیان است.
G	واحد محاسبه زاویه (پیش فرض جهت تمامی محاسبات) گراد است.
FIX	فقط تعداد مشخصی از اعداد بعد از ممیز نشان داده می‌شود.
SCI	فقط تعداد مشخصی از ارقام معنی دار به نمایش در می‌آید.
Math	سبک ریاضی جهت ورود و خروج داده‌ها مورد استفاده قرار گرفته شده است.
▲ ▼	محاسبات انجام شده قبلی موجود بوده و قابل نمایش می‌باشد. و یا داده‌های بیشتری در پایین و یا بالای داده‌ها می‌توانند (فعلی) در روی صفحه وجود دارد.
Disp	در حال حاضر نمایشگر قسمت میانی پاسخ یک چند جمله‌ای را نمایش می‌دهد.

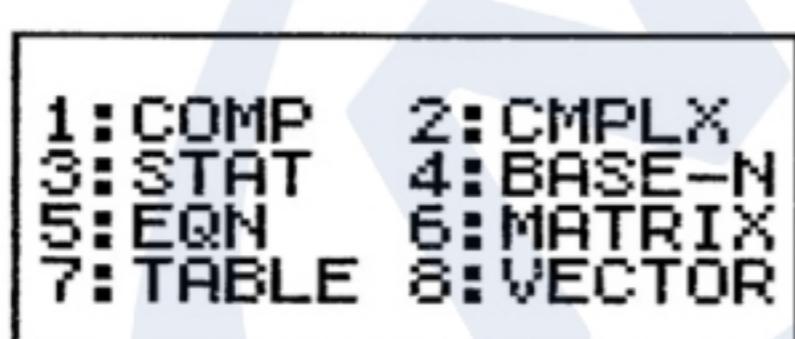
## نکته

در زمان انجام محاسبات پیچیده و یا سایر محاسباتی که انجام آن زمان زیادی نیاز دارد، نمایشگر فقط علایم فوق را نشان داده (بدون اینکه عددی را نشان بدهد) و آن بدین معناست که ماشین حساب در حال انجام محاسبات درونی خود می باشد.

## وضعیت محاسبه و تنظیمات ماشین حساب وضعیت های محاسباتی

این وضعیت را انتخاب کنید:	هنگامی که بخواهید این نوع محاسبه را انجام دهید:
<b>COMP</b>	محاسبات عمومی
<b>CMPLX</b>	محاسبات اعداد مختلط
<b>STAT</b>	محاسبات آماری و رگرسیون
<b>BASE-N</b>	محاسبات در مبنای N
<b>EQN</b>	حل معادله
<b>MATRIX</b>	محاسبات ماتریس
<b>TABLE</b>	ایجاد جدول اعداد بر پایه یک عبارت ریاضی
<b>VECTOR</b>	محاسبات بردار

### روش تنظیم وضعیت (MODE) ماشین حساب



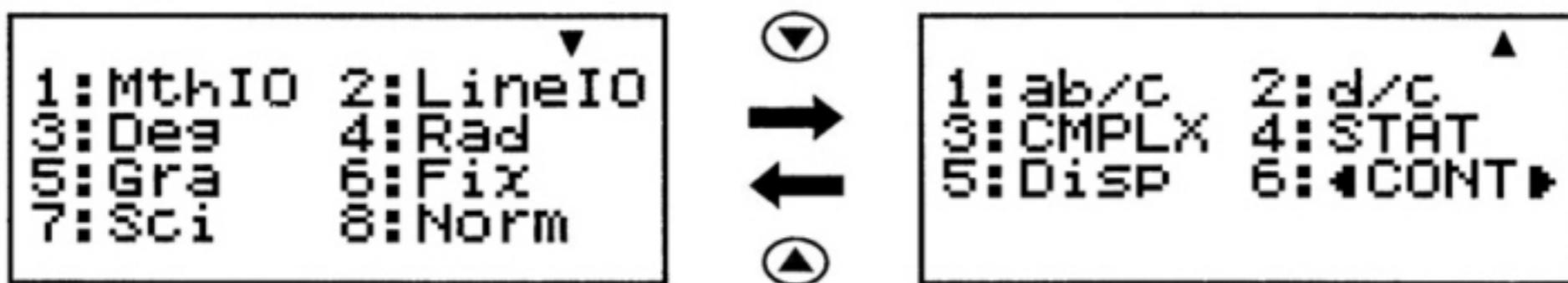
(۱) جهت نمایش فهرست وضعیت محاسبات ، کلید **MODE** را فشار دهید.

(۲) جهت انتخاب وضعیت مورد نظرتان ، کلید عدد متناظر با آن وضعیت را فشار دهید.

\* بعنوان مثال جهت انتخاب محاسبات اعداد مختلط ، کلید **2** را فشار دهید.

### روش تغییر تنظیمات

با فشاردادن کلیدهای **SHIFT MODE** (SETUP) فهرست تنظیمات به نمایش در می آید و به شما این امکان را می دهد که چگونگی انجام محاسبات و نمایش آن را کنترل نمایید. فهرست تنظیمات در دو پنجه نمایش داده می شود و با کلیدهای **▲** و **▼** قابل تغییر می باشد.



\* جهت دسترسی به اطلاعات بیشتر در مورد **<CONT>** به فصل "تنظیم روشنایی (کنتراست) نمایشگر" مراجعه نمایید.

### تنظیم شکل ورود و خروج داده ها

این کلیدها را فشار دهید	جهت انتخاب این روش جهت ورود و خروج
<b>SHIFT MODE 1</b> (MthIO)	<b>Math</b>
<b>SHIFT MODE 2</b> (LineIO)	<b>Linear</b>

- \* در صورت انتخاب **Math**، کسرها، اعداد توان دار و سایر اعداد همانند آنچه که در کتاب درسی نوشته می شود، به نمایش در می آید.
- \* در صورت انتخاب **Linear**، کسرها اعداد توان دار و سایر اعداد در یک خط به نمایش در می آید.

نمایش به شکل ریاضی (**Math**)

نمایش به شکل خطی (**Linear**)

### انتخاب واحد محاسبه زاویه

این کلیدها را فشار دهید	جهت انتخاب این واحد جهت محاسبه زاویه
<b>SHIFT MODE 3</b> (Deg)	درجه
<b>SHIFT MODE 4</b> (Rad)	رادیان
<b>SHIFT MODE 5</b> (Gra)	گراد

$$90^\circ = \frac{\pi}{2} \text{ radians} = 100 \text{ grads}$$

### انتخاب شکل نمایش اعداد

این کلیدها را فشار دهید	جهت این انتخاب:
<b>SHIFT MODE 6</b> (Fix) <b>0 – 9</b>	تعداد ارقام بعد از ممیز
<b>SHIFT MODE 7</b> (Sci) <b>0 – 9</b>	تعداد رقمهای معنی دار
<b>SHIFT MODE 8</b> (Norm) <b>1</b> (Norm1) or <b>2</b> (Norm2)	محدوده نمایش به شکل نمایی

#### مثال هایی از نمایش نتیجه محاسبات مختلف

\* Fix: عدد انتخاب شده (۱ تا ۱۰) تعداد ارقام بعد از ممیز را کنترل می کند. قبل از نمایش نتیجه محاسبه، پاسخ محاسبه بر پایه عدد انتخاب شده گرد می شود.

مثال:

$$100 \div 7 = 14.286 \text{ (Fix3)}$$

$$14.29 \text{ (Fix2)}$$

\* Sci: عدد انتخاب شده (۱ تا ۱۰) تعداد ارقام معنی دار را جهت نمایش کنترل می نماید. قبل از نمایش نتیجه محاسبه، پاسخ محاسبه بر پایه عدد انتخاب شده گرد می شود.

مثال:

$$1 \div 7 = 1.4286 \times 10^{-1} \text{ (Sci5)}$$

$$1.429 \times 10^{-1} \text{ (Sci4)}$$

\* Norm: می توانید یکی از دو حالت Norm1 یا Norm2 را برای نمایش اعداد بصورت نمادار انتخاب کنید. با انتخاب یکی از وضعیت های فوق، در صورتی که پاسخ محاسبه در بازه مشخص شده آن وضعیت باشد، پاسخ حاصله بصورت غیر نمادار نشان داده می شود و در خارج از بازه اعداد بصورت نمادار به نمایش در می آید.

$$\text{Norm1: } 10^{-2} > |x|, |x| \geq 10^{10}$$

$$\text{Norm2: } 10^{-9} > |x|, |x| \geq 10^{10}$$

مثال:

$$\text{Example: } 1 \div 200 = 5 \times 10^{-3} \text{ (Norm1)}$$

$$0.005 \text{ (Norm2)}$$

### انتخاب شکل نمایش کسر

این کلیدها را فشار دهید	جهت نمایش کسر به این شکل:
<b>SHIFT MODE ▼ 1</b> (ab/c)	نمایش کسر بصورت مخلوط
<b>SHIFT MODE ▼ 2</b> (d/c)	نمایش کسر بصورت غیر متعارفی

### انتخاب شکل نمایش اعداد مختلط

این کلیدها را فشار دهید	جهت نمایش کسر به این شکل:
<b>SHIFT MODE ▶ 3 (CMPLX) 1 (a+bi)</b>	دستگاه مختصات دکارتی
<b>SHIFT MODE ▶ 3 (CMPLX) 2 (r∠θ)</b>	دستگاه مختصات قطبی

### انتخاب شکل نمایش محاسبات آماری

این کلیدها را فشار دهید:	جهت این انتخاب:
<b>SHIFT MODE ▶ 4 (STAT) 1 (ON)</b>	ستون تکرارداده های آماری ("FREQ") ، نمایش داده شود
<b>SHIFT MODE ▶ 4 (STAT) 2 (OFF)</b>	ستون تکرارداده های آماری ("FREQ") ، نمایش داده نشود

### انتخاب شکل ممیز

این کلیدها را فشار دهید	جهت نمایش ممیز به این شکل:
<b>SHIFT MODE ▶ 5 (Disp) 1 (Dot)</b>	نقطه (.)
<b>SHIFT MODE ▶ 5 (Disp) 2 (Comma)</b>	کاما (،)

\* تنظیمات فوق فقط در نمایش جواب موثر است. هنگام وارد کردن عدد ، نمایش ممیز همیشه بصورت نقطه (.) می باشد.

### بازگرداندن تنظیم وضعیت های ماشین حساب به تنظیم اولیه

با انجام مراحل زیر می توانید تمامی تنظیمات ماشین حساب را به وضعیت اولیه (تنظیمات کارخانه) بازگردانید.

**SHIFT 9 (CLR) 1 (Setup) □ (Yes)**

تنظیم اولیه آن چنین است:	این تنظیم:
<b>COMP</b>	وضعیت محاسبات
<b>MthIO</b>	شكل ورود و خروج داده ها
<b>Deg</b>	واحد محاسبه زاویه
<b>Norm1</b>	شكل نمایش اعداد
<b>d/c</b>	شكل نمایش کسر
<b>a+bi</b>	شكل نمایش اعداد مختلط
<b>OFF</b>	شكل نمایش محاسبات آماری
<b>Dot</b>	شكل ممیز

- \* در صورتی که بدون انجام تغییری بخواهید از این مرحله خارج شوید ، کلید **AC** را به جای کلید **=** فشار دهید.

## ورود عبارات و مقادیر

### ورود یک عبارت محاسباتی به شکل متعارف

ماشین حساب این امکان را به شما می دهد که عبارات محاسباتی را به همانگونه که می نویسید ، وارد ماشین حساب نمایید. سپس به سادگی آن را با فشار دادن کلید **=** محاسبه نمایید. ماشین حساب بصورت خودکار تقدم عملیات جهت جمع ، تفریق ، ضرب ، تقسیم ، توابع و پرانتزها را تشخیص می دهد.

**Example:**  $2(5+4)-2 \times (-3) =$

**LINE**

2 ( 5 + 4 ) - 2 × ( -3 ) =

2(5+4)-2×(-3)  
24

وارد کردن یک تابع همراه با پرانتز

در صورت وارد کردن هر یک از توابعی که در جدول زیر آمده ، یک پرانتز باز **(** ) بصورت خودکار بعد از آن ظاهر می شود. سپس عدد مورد نظر را وارد کرده و پرانتز را بیندید. **)** مثال:

**sin()**, **cos()**, **tan()**, **sin<sup>-1</sup>()**, **cos<sup>-1</sup>**(), **tan<sup>-1</sup>**(), **sinh()**, **cosh()**, **tanh()**, **sinh<sup>-1</sup>()**, **cosh<sup>-1</sup>()**, **tanh<sup>-1</sup>()**, **log()**, **ln()**, **e^()**, **10^()**,  **$\sqrt{ }()$** ,  **$\sqrt[3]{ }()$** , **Abs()**, **Pol()**, **Rec()**,  **$\int()$** , **d/dx()**,  **$\Sigma()$** , **P()**, **Q()**, **R()**, **arg()**, **Conjg()**, **Not()**, **Neg()**, **det()**, **Trn()**, **Rnd()**

**Example:**  $\sin 30 =$

**LINE**

sin 3 0 ) =

sin(30)  
0.5

(فشار دادن کلید **sin** عبارت **sin** را وارد می کند.)

- \* یادآوری می شود در صورت انتخاب وضعیت ریاضی (Math) ، ورود داده ها متفاوت خواهد بود.. جهت دسترسی به اطلاعات بیشتر ، به فصل "ورود داده ها در وضعیت ریاضی (Math)" مراجعه نمایید.

## حذف علامت ضرب در محاسبات

حذف علامت ضرب در هر یک از محاسبات زیر امکان پذیر است:

قبل از پرانتز باز ( ) :  $2 \times (5 + 4)$

قبل از تابعی که خود شامل پرانتز می باشد:  $(3) \sin(30)$

قبل از پیشوند ها (باستثنای علامت منفی):  $2 \times h123$

قبل از یک متغیر ، عدد ثابت ، عدد تصادفی:  $i$

## آخرین پرانتز بسته

شمامی توانید یک یا چند پرانتز بسته را که در انتهای محاسبه آمده ، حذف کنید. این پرانتزها باید قبل از اینکه کلید = را فشار دهید ، قرار گرفته باشد. جهت دسترسی به اطلاعات بیشتر به فصل "حذف آخرین پرانتز بسته" مراجعه نمایید.

## نمایش یک عبارت طولانی

نمایشگر این ماشین حساب حد اکثر ۱۴ کاراکتر ( عدد ، حرف .. ) را در یک خط می تواند نمایش دهد. با وارد کردن کاراکتر پانزدهم ، ماشین حساب بصورت خود کار کل عبارت را یک حرف را به سمت چپ جایجا می کند. در این زمان ، علامت  $\blacktriangleleft$  در سمت چپ عبارت ظاهر می شود و به این معناست که قسمتی از عبارت در سمت چپ نمایشگر مخفی شده است.

مثال : این عبارت را وارد کنید:

**1111 + 2222 + 3333 + 4444**

قسمتی که نمایش داده شده است

Math  
 $\blacktriangleleft 2222+3333+4444$

مکان نما

\* در زمان نمایش علامت  $\blacktriangleleft$  ، با استفاده از کلید  $\blacktriangleleft$  می توانید مکان نما را به سمت چپ حرکت داده و قسمت مخفی شده را ببینید. این عمل علامت  $\blacktriangleright$  را در سمت راست نمایشگر یه نمایش در می آورد. در این زمان با کلید  $\blacktriangleright$  می توانید مکان نما را به محل قبلی حرکت دهید.

## تعداد کاراکتر های ورودی

حداکثر ۹۹ بایت(کاراکتر) در یک عبارت، قابل ورود است. بطور ساده می توان گفت که فشار دادن هر کلید، یک بایت از حافظه را اشغال می کند. تابعی که با فشار دو کلید وارد می شود (همانند  $\text{SHIFT } \sin$  ( $\sin^{-1}$ )) نیز یک بایت را استفاده می کند. جهت دسترسی به اطلاعات بیشتر به فصل "ورود اطلاعات در وضعیت ریاضی (Math)" مراجعه نمایید.

\* در وضعیت عادی مکان نما با خط چشمک زن عمودی (■) و یا افقی (▬) به نمایش در می آید. در زمانی که ۱۰ بایت یا کمتر باقی مانده، شکل مکان نما به (■) تغییر می کند تا این موضوع به اطلاع کاربر برسد. در صورتی که شکل نمایشگر به (▬) تغییر پیدا کرد، ورود عبارت را در یک نقطه مناسب قطع کرده و نتیجه را محاسبه نمایید.

## اصلاح یک عبارت

در این قسمت، اصلاح عبارتی که توسط کاربر وارد شده، توضیح داده می شود. روش مورد استفاده بستگی به اینکه کاربر کاراکتر جدیدی را در بین کاراکتر های قبلی درج کند(insert) یا بر روی قسمت انتخاب شده رونویسی نماید(overwrite) دارد.

### نکاتی در مورد وضعیت رونویسی یا درج insert

هنگام ورود کاراکتر جدید در وضعیت درج(insert)، کاراکتر های در حال نمایش به سمت چپ حرکت کرده تا فضای کافی جهت درج کاراکتر جدید ایجاد شود. در وضعیت رونویسی، کاراکتر جدید روی کاراکتر قبلی که مکان نما بر روی آن قرار گرفته، قرار میگرد و با آن تعویض می شود. وضعیت اولیه اصلاح داده ها، وضعیت درج(insert) است و در هر زمان می توانید وضعیت را به رونویسی(overwrite) تغییر دهید.

\* در زمان انتخاب وضعیت درج(insert)، شکل مکان نما خط عمودی چشمک زن (■) می باشد. ولی در زمان انتخاب وضعیت رونویسی(overwrite)، شکل نمایشگر خط افقی چشمک زن (▬) میباشد.

\* در صورت انتخاب وضعیت ورود و خروج داده ها بصورت خطی (Linear)، وضعیت اولیه اصلاح داده ها، وضعیت درج(insert) می باشد و با فشار دادن کلید **INS** (INS)، اصلاح داده ها به رونویسی(overwrite) تغییر میابد.

### تعویض آخرین کاراکتر یا تابع وارد شده

مثال: عبارت  $369 \times 13$  به عبارت  $12 \times 369$  تغییر دهید.

**LINE**

3 6 9 × 1 3

369×13

**DEL** 369×1|  
□

**2** 369×12|  
□

حذف یک کاراکتر یا قابع

مثال عبارت  $369 \times 12$  به  $369 \times 12$  تغییر دهد:

### LINE

: وضعیت درج

3 6 9 × × 1 2 369××12|  
□

◀◀ 369××12|  
□

**DEL** 369×12|  
□

: وضعیت رونویسی

3 6 9 × × 1 2 369××12\_|  
□

◀◀◀ 369××12\_|  
□

**DEL** 369×\_12|  
□

اصلاح محاسبه

مثال: عبارت  $\cos(60)$  را به  $\sin(60)$  اصلاح نماید.

### LINE

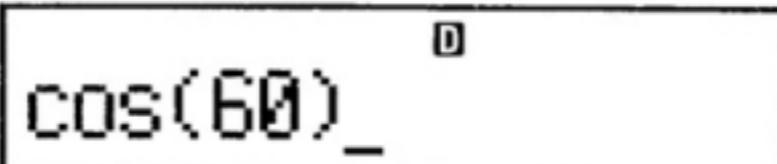
: وضعیت درج

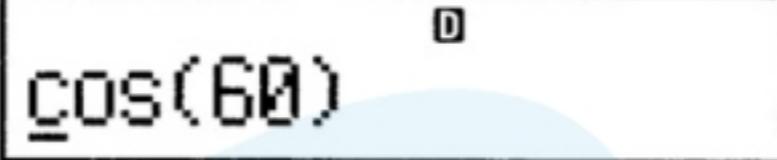
**COS** 6 0 ) 369×\_12|  
□

◀◀◀ **DEL** 369×\_12|  
□

**SIN** 369×\_12|  
□

: وضعیت رونویسی

 cos 6 0 )

 ◀◀◀◀

 sin 6 0 )

درج در یک محاسبه انجام شده

جهت این عمل همیشه وضعیت درج(insert) را بکار برد با استفاده از کلیدهای ◀ و ▶ مکان نما را به محل مورد نظر خود برد و سپس آنچه را که میخواهید، وارد نمایید.

### نمایش محل بروز خطا

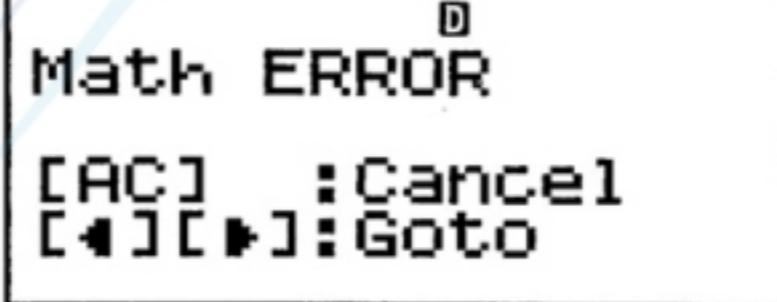
در صورتیکه پس از فشار دادن کلید  "Math ERROR" یا "Syntax" پیام خطایی همانند ("Math ERROR") در نمایشگر پدیدار شد، کلید  یا  را فشار دهید. این عمل قسمتی از محاسبه که خطا در آنجا پدید آمده را به نمایش در می آورد و مکان نما به محل بروز خطا منتقل می شود. در این زمان اصلاح و تغیرات امکان پذیر است.

مثال: به اشتباه عبارت  $= 14 \div 0 \times 2$  بجای  $= 14 \div 10 \times 2$  وارد شده است.

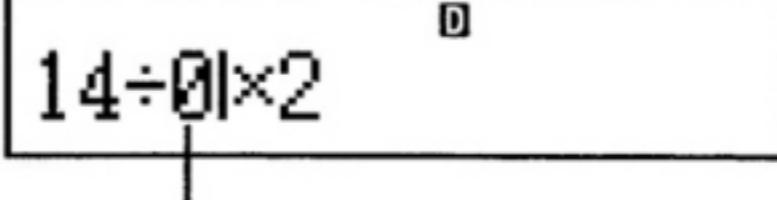
جهت انجام محاسبات زیر، وضعیت درج(insert) را بکار برد.

### LINE

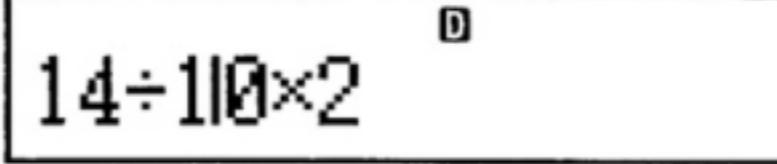
1 4 ÷ 0 × 2 =



Press  or .



این قسمت سبب بروز خطا شده است.

 ◀ 1

The calculator screen displays the calculation  $14 \div 10 \times 2$  followed by the result  $= 2.8$ . The screen has a light blue background with a faint grid pattern.

در ضمن می توانید کلید **[AC]** را فشار داده و از صفحه نمایش خطا خارج شوید. این عمل محاسبه انجام شده را پاک می نماید.

### (Math Format) ورود داده ها در وضعیت ریاضی

در صورت انتخاب وضعیت (Math format) جهت ورود و خروج داده ها، کلیه کسر ها و بعضی توابع وارد شده دقیقاً به همان صورت که در کتاب درسی نوشته می شود، به نمایش در می آید.

#### نکته

- \* ارتفاع بعضی از عبارات محاسباتی که به ماشین حساب وارد می شود می تواند از یک خط نمایشگر بزرگتر شود. ارتفاع یک فرمول می تواند حداقل دو برابر اندازه نمایشگر ماشین حساب باشد ( $2 \times 31$  نقطه). در صورتیکه ارتفاع عبارت وارد شده از حد مجاز خود بیشتر باشد، ادامه ورود داده ها امکان پذیر نیست و ماشین حساب اجازه نمی دهد که ادامه فرمول وارد شود.

- \* استفاده از توابع و پرانتز های تودرتو امکان پذیر است ولی در صورتیکه تعداد زیادی توابع و یا پرانتز های تودرتو وارد شده باشد، ادامه ورود عبارت، غیر ممکن خواهد شد، در این شرایط عبارت بزرگ را به چند قسمت کوچک تقسیم کرده و هر یک را بصورت مستقل محاسبه نمایید.

### (Math Format) توابع و علایم پشتیبانی شده در وضعیت ریاضی

در ستون بایت "Bytes" فضای اشغال شده در حافظه به واحد بایت نشان داده شده است. این بدان معناست که در صورت ورود تابع مورد نظر، چند بایت از حافظه اشغال می شود.

بایت "Bytes"	کلیدهای مورد نیاز	توابع / علایم
۹		کسر غیر متعارف (دو قسمتی)
۱۳	(   )	کسر مخلوط (سه قسمتی)
۶		log(a,b) لگاریتم
۴	(   )	توان $10^x$
۴	(   )	توان $e^x$
۴		ریشه دوم

"Bytes" بايت	کلیدهای مورد نیاز	توابع / علائم
۹	SHIFT $\sqrt{\Box}$ ( ${}^3\sqrt{\Box}$ )	ریشه سوم
۴	$x^2$ , SHIFT $x^2$ ( $x^3$ )	مربع، مکعب
۵	$x^{-1}$	توان معکوس
۴	$x^y$	توان
۹	SHIFT $x^y$ ( $\sqrt[\Box]{\Box}$ )	ریشه
۸	$\int \Box$	انتگرال
۶	SHIFT $\int \Box$ ( $\frac{d}{dx} \Box$ )	مشتق
۸	SHIFT $\log_{\Box}$ ( $\sum \Box$ )	سیگما $\Sigma$
۴	SHIFT hyp (Abs)	قدر مطلق
۱	( ) or $\Box$	پرانتزها

### مثال هایی از ورود داده ها در وضعیت ریاضی

- \* تمامی مثال های زیر در وضعیت ریاضی (Math format) انجام شده است.
- \* در وضعیت ریاضی و در زمان ورود داده ها، به موقعیت و اندازه مکان نما بسیار دقیق نمایید.

مثال ۱: وارد کردن  $2^3 + 1$

**MATH**

2  $x^y$  3 D Math  
2<sup>3</sup>!

▶ + 1 D Math  
2<sup>3</sup>+1!

**MATH**

1 +  $\sqrt{\Box}$  2 D Math  
1+ $\sqrt{2}$ !

▶ + 3 D Math  
1+ $\sqrt{2}$ +3!

$$\text{مثال ۳: وارد کردن } (1 + \frac{2}{5})^2 \times 2 =$$

**MATH**

( ۱ + ۲ = ۲ ⌄ ۵ ⌅ ۰ )  
 $x^2$  × ۲ =

D Math ▲  
 $(1+\frac{2}{5})^2 \times 2$   
 $\frac{98}{25}$

\* در زمان فشار دادن کلید **=** جهت نمایش نتیجه محاسبات در وضعیت ریاضی، قسمتی از عبارت ورودی بریده شده تا فضای کافی جهت نمایش نتیجه ایجاد شود.(مثال ۳) در صورت تمایل به مشاهده مجدد عبارت وارد شده، کلید **AC** را فشار داده و پس از آن کلید **▶** را فشار دهید.

### ترکیب تابع جدید با عبارت وارد شده

در زمان استفاده از وضعیت ریاضی، می توانید تابعی را به عبارت وارد شده اضافه نمایید.(یک عدد ، یک عبارت شامل پرانتز،.....)

مثال: اضافه کردن  $\sqrt{\phantom{x}}$  در کنار پرانتز عبارت  $4$

**MATH**

— مکان نما را به این قسمت منتقل کنید .

D Math  
 $1+(2+3)+4$

این عمل شکل مکان نما را همانند شکل فوق تغییر می دهد.

SHIFT DEL (INS) D Math  
 $1+(\underline{2+3})+4$

این عمل عبارت داخل پرانتز را با تابع  $\sqrt{\phantom{x}}$  ترکیب می کند.

✓ D Math  
 $1+\sqrt{(2+3)}+4$

\* اگر مکان نما در سمت چپ یک کسر یا یک عدد، قرار داشته باشد(بجای پرانتز باز) عدد یا کسر با تابع وارد شده در این قسمت(تابع جدید) ترکیب خواهد شد.

\* اگر مکان نما در سمت چپ یک تابع قرار داشته باشد . این تابع با تابع وارد شده در این قسمت(تابع جدید) ترکیب می شود.

مثال های زیر سایر توابع قابل استفاده در مراحل قبل را نشان می دهد و کلیدهای مورد استفاده جهت آن عملکرد نیز آورده شده است.

عبارت اولیه:  $1+|2+3|+4$

تابع	کلیدهای مورد نیاز	عبارت حاصله
Fraction      کسر	[]	$1+\frac{ (2+3) }{\Box}+4$
log(a,b)      لگاریتم	[]	$1+\log_{\Box}((2+3))+4$
Power Root      توان ریشه	[SHIFT] [] ()	$1+{}^{\Box}\sqrt{(2+3)}+4$

عبارت اولیه:  $1+|(X+3)|+4$

تابع	کلیدهای مورد نیاز	عبارت حاصله
Integral      انتگرال	[]	$1+\int_{\Box}^{\Box}  (X+3)  dX+4$
Derivative      مشتق	[SHIFT] [] ( $\frac{d}{dx}$ )	$1+\frac{d}{dx}( (X+3) ) \Big _{x=\Box}$
$\Sigma$ Calculation      سیگما	[SHIFT] [] ()	$1+\sum_{X=\Box}^{\Box}  (X+3) +4$

در ضمن توابع زیر را نیز می توانید با اعداد ترکیب نمایید.

[SHIFT] [] ( $10^{\Box}$ ), [SHIFT] [] ( $e^{\Box}$ ), [], [], [SHIFT] [] ( ${}^3\sqrt{\Box}$ ), [SHIFT] [] (Abs)

## نمایش پاسخ محاسباتی که شامل $\pi$ و $\sqrt{2}$ می باشد (اعداد گنگ)

در صورت انتخاب "MthIO" جهت شکل ورود و خروج، نتیجه محاسبه می تواند به شکلی که عبارتی همچون  $\pi$  و یا  $\sqrt{2}$  را شامل باشد به نمایش درآید. (اعداد گنگ)

- \* فشاردادن کلید **=** پس از عبارت وارد شده نتیجه را به شکل اعداد گنگ نشان می دهد.
- \* فشاردادن کلید **= SHIFT** پس از عبارت وارد شده ، نتیجه را به شکل عدد اعشاری نشان می دهد.

### توجه

\* مدامی که جهت ورود و خروج داده ها "LineIO" انتخاب شده باشد ، نتیجه محاسبات همواره به شکل عدد اعشاری می باشد (بدون عدد گنگ) و فشاردادن کلید **=** و یا **SHIFT =** تاثیری در نتیجه محاسبه ندارد.

\* شکل نمایش عدد  $\pi$  (عبارتی که شامل عدد  $\pi$  بوده و بصورت عدد گنگ نمایش داده شده است ) همانند تبدیل S-D می باشد . جهت دسترسی به اطلاعات بیشتریه فصل "استفاده از تبدیل S-D" مراجعه فرمایید.

$$\sqrt{2} + \sqrt{8} = 3\sqrt{2} : 1$$

### MATH

①

$\sqrt{\square}$  2  $\blacktriangleright$  +  $\sqrt{\square}$  8  $\equiv$

$\sqrt{2} + \sqrt{8}$   
3 $\sqrt{2}$

②

$\sqrt{\square}$  2  $\blacktriangleright$  +  $\sqrt{\square}$  8 **SHIFT**  $\equiv$

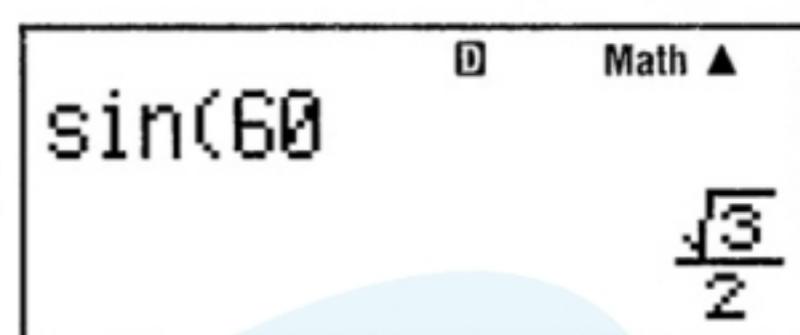
$\sqrt{2} + \sqrt{8}$   
4.242640687

$$\sin(60) = \frac{\sqrt{3}}{2} : 2$$

واحد زاویه: درجه

**MATH**

sin 6 0 =

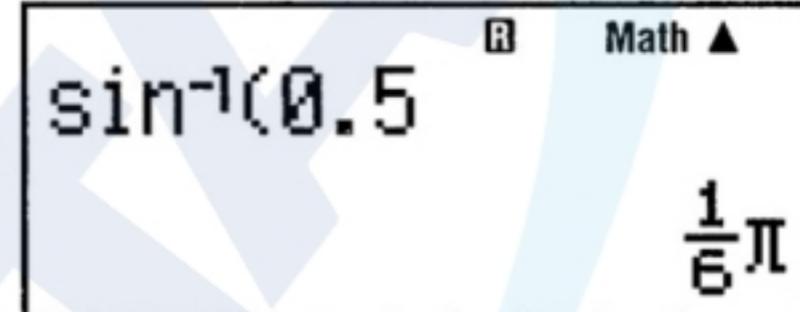


$$\text{مثال ۳: } \sin^{-1}(0.5) = \frac{1}{6}\pi$$

واحد زاویه: رادیان

**MATH**

SHIFT sin (sin<sup>-1</sup>) 0 . 5 =



\* محاسباتی که نتیجه آن سبب نمایش علامت  $\sqrt{\phantom{x}}$  می شود در زیر آمده است. (علامت  $\sqrt{\phantom{x}}$  به عنوان یک عدد گنگ نشان داده شده است)

الف - محاسبه عددی مقادیری که دستورات  $x^2, x^3, x^{-1}, \sqrt{x}$  را شامل می باشد.

ب - محاسبات توابع مثلثاتی

ج - وضعیت محاسبه اعداد مختلط در مختصات قطبی ( $r \angle \theta$ )

در جدول زیر بازه ای که همیشه علامت  $\sqrt{\phantom{x}}$  را به عنوان نتیجه محاسبه نشان می دهد، آورده شده است.

تنظیم واحد زاویه ماشین حساب	مقدار زاویه ورودی	بازه عددی که $\sqrt{\phantom{x}}$ را به عنوان نتیجه محاسبه نشان می دهد.
(Deg) درجه	واحد هایی از $15^\circ$	$ x  < 9 \times 10^9$
(Rad) رادیان	مضارب $\frac{1}{12}\pi$	$ x  < 20\pi$
(Gra) گراد	مضارب $\frac{50}{3}$	$ x  < 10000$

در صورتیکه مقادیر ورودی خارج از بازه فوق باشد، نتیجه محاسبه بصورت اعشاری نمایش داده می شود.

## بازه محاسبات $\sqrt{\phantom{x}}$

نتیجه محاسبه عبارت شامل ریشه دوم حداکثر دو مؤلفه را می تواند داشته باشد (عدد صحیح نیز به عنوان یکی از مؤلفه ها شمرده می شود) شکل نمایش نتیجه محاسباتی که شامل  $\sqrt{\phantom{x}}$  می باشد، شبیه به یکی از اشکال زیر است.

$$\pm a\sqrt{b}, \pm d \pm a\sqrt{b}, \pm \frac{a\sqrt{b}}{c} \pm \frac{d\sqrt{e}}{f}$$

محدوده عددی ضریب های  $(a, b, c, d, e, f)$ . در زیر آورده شده است.

$$1 \leq a < 100, 1 < b < 1000, 1 \leq c < 100$$

$$0 \leq d < 100, 0 \leq e < 1000, 1 \leq f < 100$$

مثال:

$2\sqrt{3} \times 4 = 8\sqrt{3}$	نمایش پاسخ با $\sqrt{\phantom{x}}$
$35\sqrt{2} \times 3 = 148.492424$ $(= \underbrace{105\sqrt{2}}_{\sim\sim\sim})$	شکل اعشاری
$\frac{\underbrace{150\sqrt{2}}_{\sim\sim\sim}}{25} = 8.485281374$	
$2 \times (3 - 2\sqrt{5}) = 6 - 4\sqrt{5}$	نمایش پاسخ با $\sqrt{\phantom{x}}$
$23 \times (5 - 2\sqrt{3}) = 35.32566285$ $(= \underbrace{115 - 46\sqrt{3}}_{\sim\sim\sim})$	شکل اعشاری
$10\sqrt{2} + 15 \times 3\sqrt{3} = 45\sqrt{3} + 10\sqrt{2}$	نمایش پاسخ با $\sqrt{\phantom{x}}$
$15 \times (10\sqrt{2} + 3\sqrt{3}) = 290.0743207$ $(= \underbrace{45\sqrt{3} + 150\sqrt{2}}_{\sim\sim\sim})$	شکل اعشاری
$\sqrt{2} + \sqrt{3} + \sqrt{8} = \sqrt{3} + 3\sqrt{2}$	نمایش پاسخ با $\sqrt{\phantom{x}}$
$\underbrace{\sqrt{2} + \sqrt{3} + \sqrt{6}}_{\sim\sim\sim} = 5.595754113$	شکل اعشاری

مقادیر زیر خط دار در مثال های فوق، علت نمایش شکل پاسخ به صورت اعشاری را نشان می دهد.

### دلایل نمایش پاسخ مثالها به شکل اعشاری

- مقادیر خارج از محدوده مجاز می باشد.

- بیش از دو مؤلفه در پاسخ وجود دارد

\* نتیجه محاسبه نشان داده شده به فرم  $\sqrt{...}$  با مخرج مشترک گیری خلاصه می شود.

$$\frac{a\sqrt{b}}{c} + \frac{d\sqrt{e}}{f} \rightarrow \frac{a'\sqrt{b} + d'\sqrt{e}}{c'}$$

\*  $c'$  کوچکترین مضرب مشترک بین  $c$  و  $f$  است.

\* پس از ساده شدن محاسبه با گرفتن مخرج مشترک ، نتیجه آن بصورت  $\sqrt{...}$  نمایش داده می شود . حتی اگر ضرایب  $(a', c', d')$  خارج از محدوده مجاز باشد ..

$$\frac{\sqrt{3}}{11} + \frac{\sqrt{2}}{10} = \frac{10\sqrt{3} + 11\sqrt{2}}{110}$$

\* مدامی که هر یک از پاسخ های واسطه شامل سه جزء یا بیشتر باشد پاسخ نهایی یک محاسبه به صورت اعشاری نمایش داده می شود.

$$(1 + \sqrt{2} + \sqrt{3})(1 - \sqrt{2} - \sqrt{3})(= -4 - 2\sqrt{6})$$

$$= -8.898979486$$

\* اگر یکی از اجزاء یک عبارت در زمان محاسبه امکان نمایش به شکل رادیکالی  $\sqrt{...}$  و یا کسری را نداشته باشد، نتیجه نهایی بشكل اعشاری به نمایش در می آید.

$$\log 3 + \sqrt{2} = 1.891334817$$

## محاسبات ابتدایی (چهار عمل اصلی)(COMP)

در این فصل روش محاسبه چهار عمل اصلی ، کسرها ، درصد ، مبنای شصت توضیح داده می شود.

کلیه محاسبات این فصل ، در وضعیت (COMP) انجام شده است ..

### محاسبات چهار عمل اصلی

جهت محاسبه چهار عمل اصلی ، کلیدهای  $+, -, \times, \div$  را بکار ببرید.

$$\text{مثال : } 7 \times 8 - 4 \times 5 = 36$$

**LINE**

7 X 8 - 4 X 5 =

7×8-4×5  
36

\* ماشین حساب بصورت خودکار تقدیم عملیات را تشخیص می دهد . جهت دسترسی به اطلاعات بیشتر به فصل " اولویتهای محاسبه " مراجعه نمایید.

### تعداد ارقام اعشار و تعداد ارقام معنی دار

جهت نمایش نتیجه محاسبه ، می توانید تعداد ارقام اعشار و معنی دار را مشخص نمایید.

**Example:**  $1 \div 6 =$  مثال :

**LINE**

(Norm1) تنظیم اولیه و قراردادی

1÷6  
0.166666667

سه رقم اعشار (Fix3)

1÷6  
0.167

سه رقم معنی دار (Fix3)

1÷6  
1.67×10<sup>-1</sup>

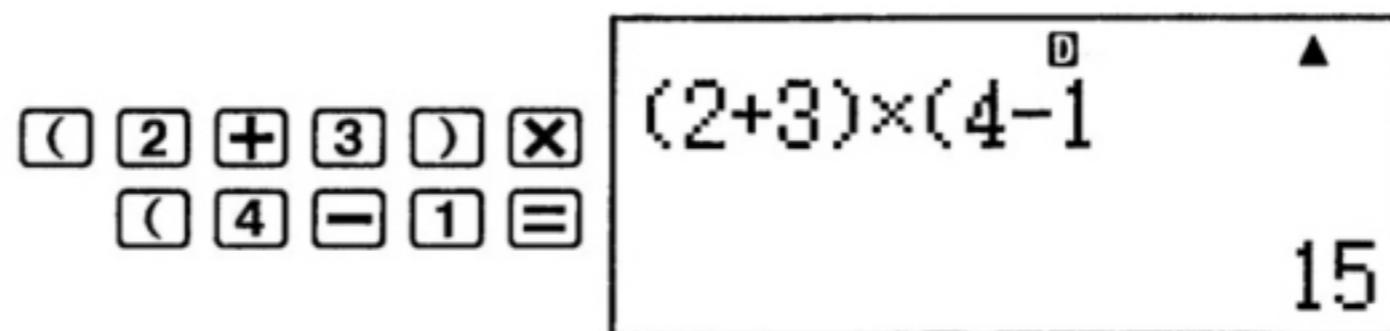
\* جهت دسترسی به اطلاعات بیشتر به فصل " انتخاب شکل نمایش اعداد " ، مراجعه نمایید.

### حذف آخرین پرانتز بسته

هر پرانتز بسته ای را (( )) که بلا فاصله بعد از آن بخواهید کلید = را فشار دهید ، می توانید حذف نمایید. این عمل فقط در وضعیت خطی (Linear format) امکان پذیر است.

مثال :  $(2 + 3) \times (4 - 1) = 15$

LINE



محاسبات کسری

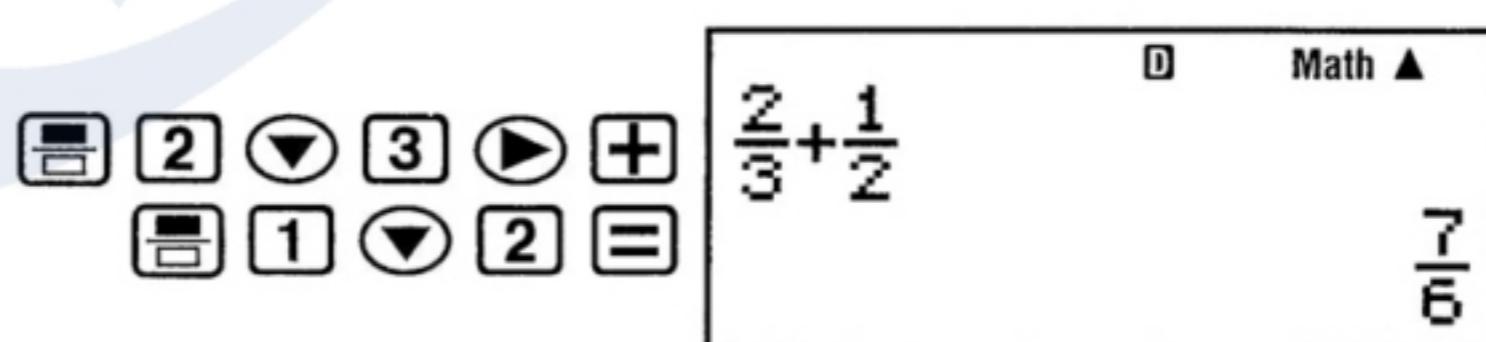
چگونگی ورود کسر به وضعیت تنظیم ورود و خروج داده های ماشین حساب بستگی دارد.

- \* در صورتیکه تنظیمات ماشین حساب به شکل اولیه(کارخانه ای) باشد(initial default settings)، کسرها بشکل غیر متعارفی نمایش داده می شوند.
  - \* نتیجه محاسبات کسری ، قبل از اینکه به نمایش درآید، ساده می شوند.

$$<\#001> \frac{2}{3} + \frac{1}{2} = \frac{7}{6}$$

#001

## MATH



**LINE**

2 3 + 1  
 2 =

2  $\downarrow$  3 + 1  $\downarrow$  2  
 7  $\downarrow$  6

**#002**

$$3\frac{1}{4} + 1\frac{2}{3} = 4\frac{11}{12} \quad (\text{تنظيم نمایش کسر: ab/c})$$

**MATH**

SHIFT ( ) 3   
 1 4 +

D Math  
 $3\frac{1}{4} + 1$

SHIFT ( ) 1 2  
 3 =

D Math ▲  
 $3\frac{1}{4} + 1\frac{2}{3}$   
 $4\frac{11}{12}$

**LINE**

3 1 4 +  
 1 2 3 =

3  $\downarrow$  1  $\downarrow$  4 + 1  $\downarrow$  2  $\downarrow$  3  
 4  $\downarrow$  11  $\downarrow$  12

$$4 - 3\frac{1}{2} = \frac{1}{2} \quad (\text{تنظيم نمایش کسر: ab/c})$$

**MATH**

4 - SHIFT ( ) 3   
 1 2 =

D Math ▲  
 $4 - 3\frac{1}{2}$   
 $\frac{1}{2}$

**LINE**

4 - 3 1 2 =

D ▲  
 $4 - 3\downarrow 1\downarrow 2$   
 $1\downarrow 2$

- \* اگر تعداد کل اعداد تشکیل دهنده یک کسر غیر متعارفی (شامل عدد صحیح ، صورت ، مخرج و علایم جدا کننده ) از ۱۰ حرف بیشتر شود، کسر به صورت اتوماتیک به عدد اعشاری تبدیل می شود.
- \* در صورتیکه پاسخ یک محاسبه شامل یک کسر باشد، شکل پاسخ خروجی بصورت اعشاری به نمایش در می آید.

تغییر نمایش کسر غیر متعارفی(دو قسمتی) به مخلوط(سه قسمتی) و بلعکس با فشار دادن کلیدهای  $\frac{b}{c} \leftrightarrow \frac{d}{c}$  وضعیت نمایش کسر از شکل غیر متعارفی به مخلوط و یا بالعکس ، تغییر می یابد.

### تغییر نمایش کسری به اعشاری و بلعکس



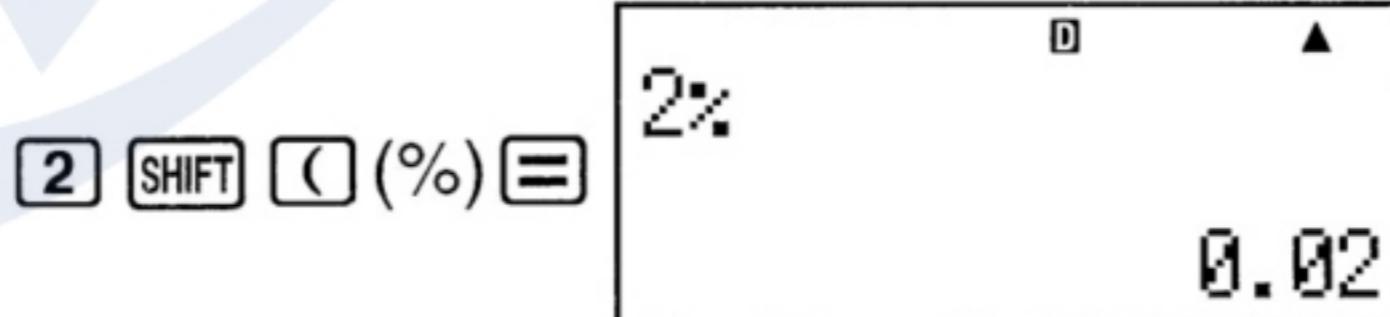
- \* شکل نمایش کسر بستگی به تنظیم انتخاب شده دارد(غیر متعارفی یا مخلوط )
  - \* تغییر شکل نمایش اعشاری به کسری مخلوط در صورتیکه تعداد ارقام تشکیل دهنده کسر مخلوط از ۱۰ رقم بیشتر شود (شامل عدد صحیح ، صورت ، مخرج و علایم جدا کننده) امکان پذیر نیست.
- جهت دسترسی به اطلاعات بیشتر در مورد کلید **S-D** به فصل "استفاده از تبدیل S-D " مراجعه نمایید.

### محاسبات درصد

وارد کردن یک عدد و فشار دادن کلیدهای **(%)** پس از آن ، سبب تغییر عدد وارد شده به درصد می شود.

$$<\#003> 2\% = 0.02 \quad \left(\frac{2}{100}\right)$$

### #003 LINE



<#004>  $150 \times 20\% = 30$   $\left(150 \times \frac{20}{100}\right)$

## #004 LINE

1 5 0 × 2 0  
SHIFT ( ( % ) =

150×20%  
30

## #005 LINE

(75%) چه درصدی از ۸۸۰ عدد ۶۶۰ می شود؟ <#005>

6 6 0 ÷ 8 8 0  
SHIFT ( ( % ) =

660÷880%  
75

## #006 LINE

(۲۸۷۵) ۱۵ درصد به عدد ۲۵۰۰ اضافه شود. <#006>

2 5 0 0 + 2 5 0 0  
× 1 5 SHIFT ( ( % ) =

2500+2500×15%  
2875

## #007 LINE

(۲۶۲۵) ۳۵۰۰ درصد از عدد ۲۵ کسر شود. <#007>

3 5 0 0 - 3 5 0 0  
× 2 5 SHIFT ( ( % ) =

3500-3500×25%  
2625

<#008> پس از تخفیف ۲۰ درصدی به جمع کل سه کالای ۱۶۸ و ۹۸ و ۷۳۴ ریالی، مبلغ نهایی چیست؟

## #008 LINE

1 6 8 + 9 8 +  
7 3 4 =

168+98+734  
1000

– Ans × 2 0 SHIFT (%) =

$$\text{Ans} - \text{Ans} \times 20\%$$

800

<#009> اگر ۳۰۰ گرم به یک نمونه آزمایشی که وزن اولیه آن ۵۰۰ گرم است اضافه شود، وزن نهایی چند درصد وزن اولیه است؟

### #009 LINE

( 5 0 0 + 3 0 0 ) ÷ 5 0 0 SHIFT (%) =

$$(500+300) \div 500\%$$

160

<#010> در صورتیکه عدد ۴۰ به ۴۶ افزایش پیدا کند، میزان افزایش به درصد چقدر است. (در مورد ۴۸ نیز محاسبه کنید)

### #010 LINE

( 4 6 – 4 0 ) ÷ 4 0 SHIFT (%) =

$$(46-40) \div 40\%$$

15

▶▶▶▶ DEL 8 =

$$(48-40) \div 40\%$$

20

## درجه - دقیقه - ثانیه و محاسبات مبنای شصت

با این ماشین حساب، انجام محاسبات در مبنای شصت و تبدیل آن از مبنای شصت به مبنای ده امکان پذیر می باشد.

### ورود اعداد در مبنای شصت

روش ورود عدد در مبنای شصت در ادامه آمده است.

{ درجه } { دقیقه } { ثانیه }

<#011> مثال: عدد "30°'30'" را وارد کنید.

### #011 LINE

2 0,, 3 0,, =

2°0°30°  
2°0'30"

\* شما باید همیشه عددی را بعنوان دقیقه و ثانیه وارد کنید حتی اگر این عدد صفر باشد.

### محاسبات مبنای شصت

- \* انجام هر یک از محاسبات زیر در مبنای شصت ، پاسخی در مبنای شصت را به وجود می آورد.
- جمع و یا تفریق دو عدد در مبنای شصت .
- ضرب و یا تقسیم یک عدد در مبنای شصت با یک عدد در مبنای اعشاری.

### #012 LINE

2°20'30" + 39'30" = 3°00'00" #012

2 0,,, 2 0 0,,, 3 0 0,,, +  
0 0,,, 3 9 0,,, 3 0 0,,, =

2°20°30°+0°39°30'  
3°00'00"

### تبديل اعداد از مبنای شصت به ده و بلعكس

در زمان نمایش نتیجه یک محاسبه ، فشار دادن کلید **„„** ، نتیجه را به مبنای شصت و یا بالعکس تغییر می دهد.

مثال: عدد 2.255 را به عدد معادل آن در مبنای شصت تغییر دهید.

### #013 LINE

2 • 2 5 5 =

2.255  
2.255

Calculator display showing the result of a calculation involving degrees and minutes.

Calculator display showing the result of a calculation involving decimal numbers.

## استفاده از چند گزاره‌ای‌ها در محاسبات

با قرار دادن علامت کولون (: ) در بین دو یا چند عبارت محاسباتی، عبارات به هم متصل شده و با فشار دادن کلید **=**، این عبارات از سمت چپ به سمت راست محاسبه می‌شود.  
مثال: یک چند گزاره‌ای تشکیل داده که دو محاسبه زیر را انجام دهد.

$$3 \times 3 + 3$$

### LINE

Calculator display showing the input expression  $3+3:3\times 3|$ .

Calculator display showing the result of the calculation, with the value 6 displayed below the expression.

علامت "Disp" نشانگر این است که نتیجه میانی یک چند گزاره‌ای به نمایش درآمده است.

Calculator display showing the result of the calculation, with the value 9 displayed below the expression.

## استفاده از حافظه محاسبات انجام شده قبلی (COMP) و بازخوانی آن (تاریخچه)

حافظه تاریخچه محاسباتی که توسط کاربر وارد و نتیجه آن محاسبه شده است را نگهداری می کند.

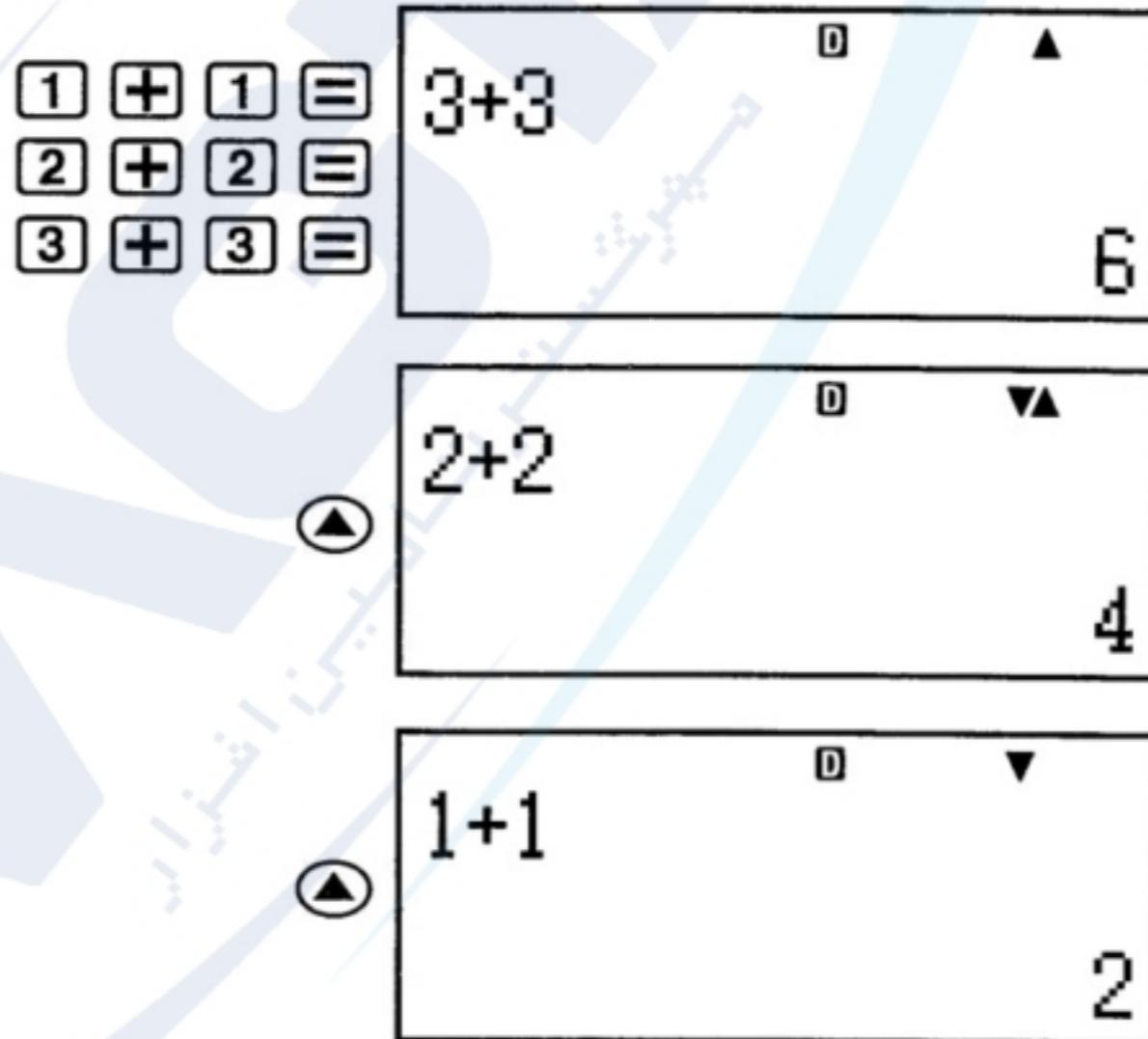
حافظه تاریخچه فقط در وضعیتهای زیرقابل استفاده می باشد.  
**COMP** (**MODE** **1**), **CMPLX** (**MODE** **2**), **BASE-N** (**MODE** **4**)

بازخوانی محاسباتی که در حافظه تاریخچه قرار گرفته است.

با فشار دادن کلید **▲** به محاسبات مراحل قبل که در حافظه تاریخچه قرار دارد، وارد می شوید. حافظه تاریخچه هم زمان عبارت محاسبه شده و نتیجه آن را نشان می دهد.

**LINE**

مثال :



\* در صورت انجام هر یک از کارهای زیر، حافظه تاریخچه پاک می شود: خاموش کردن ماشین حساب، فشار دادن کلید **ON**، تغییر وضعیت محاسبات و یا وضعیت شکل نمایش ورود/خروج داده ها یا هر عملکردی که سبب ریست (RESET) شدن ماشین حساب شود.

\* حافظه تاریخچه محدود است. در صورتیکه محاسبه انجام شده سبب پرشدن حافظه تاریخچه شود، قدیمی ترین محاسبه موجود در حافظه تاریخچه بصورت خودکار پاک شده تا فضای کافی جهت محاسبات جدید فراهم شود.

### بازخوانی محاسبات (Replay)

هنگامی که پاسخ یک محاسبه به نمایش درآمده است، می‌توانید کلید **[AC]** و پس از آن کلیدهای **[▶]** و **[◀]** فشار داده و به وسیله آن آخرین محاسبه‌ای که توسط کاربر وارد شده است را اصلاح نمایید. در صورت انتخاب شکل نمایش بصورت خطی (Linear format) با فشار دادن کلیدهای **[▶]** و **[◀]**، عبارت محاسبه شده به نمایش در می‌آید و نیازی به فشردن کلید **[AC]** نمی‌باشد.

**#014 LINE**  $4 \times 3 + 2.5 = 14.5$

$$4 \times 3 - 7.1 = 4.9$$

**4** **×** **3** **+** **2** **•** **5** **=**

4x3+2.5  
14.5

**[AC]**

0

$$4 \times 3 + 2.5 |$$

**[◀]**

0

**DEL** **DEL** **DEL** **DEL**

$$4 \times 3 |$$

0

**-** **7** **•** **1** **=**

$$4 \times 3 - 7.1$$

4.9

# استفاده از حافظه ماشین حساب

مشخصات	نام حافظه
آخرین پاسخ را در خود ذخیره می کند.	حافظه پاسخ
نتیجه محاسبه قابل جمع و یا تفریق با حافظه مستقل می باشد. نمایش علامت "M" در نمایشگر، به معنای وجود عدد در حافظه مستقل است.	حافظه مستقل
شش حافظه متغیر به نامهای A, B, C, D, X, Y، وجود دارد و می تواند اعداد مختلف را در خود ذخیره کند	متغیر

در این فصل از وضعیت COMP Mode (MODE 1) جهت نمایش روش استفاده از حافظه استفاده شده است.

## حافظه پاسخ(Ans)

### حافظه پاسخ چیست؟

\* حافظه پاسخ، جواب محاسبه شده در آخرین محاسبه را در خود ذخیره کرده و در صورت انجام محاسبه جدید، مقدار آن به روز می شود. فشار دادن هر کدام از کلیدهای SHIFT M+ (M-), RCL, SHIFT RCL (STO) به روز شدن حافظه پاسخ را سبب می شود. حافظه پاسخ حداقل ۱۵ رقم را در خود ذخیره می کند.

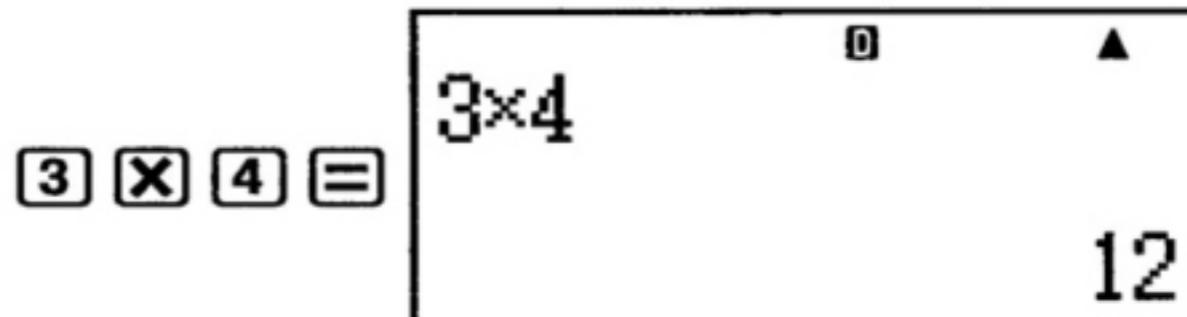
\* در صورت بروز خطا در محاسبه در حال انجام، حافظه پاسخ تغییر نمی کند.

\* حافظه پاسخ مقدار خود را حفظ می کند حتی اگر کلید AC فشار داده شود و یا وضعیت (mode) ماشین حساب تغییر کند و یا ماشین حساب خاموش شود.

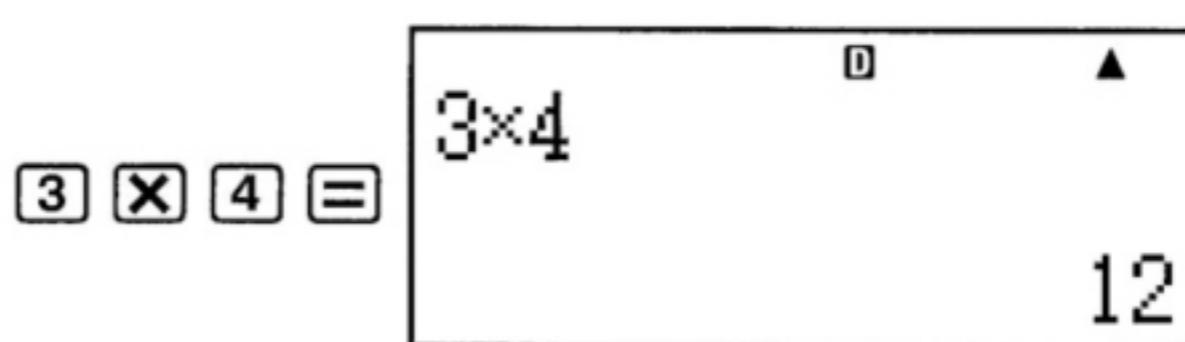
استفاده از حافظه پاسخ در انجام یک سری از محاسبات متوالی

مثال: نتیجه محاسبه  $3 \times 4 = 12$  را بروز نمایش کنید.

LINE



## LINE



با فشار دادن کلید  $\div$  فرمان "Ans" بصورت خودکار به نمایش در می آید.

\* در مراحل فوق کاربر باید محاسبه دوم را بلا فاصله پس از محاسبه اول به انجام برساند. در صورت نیاز به باز خوانی محتویات حافظه پاسخ، پس از فشار کلید **Ans**، کلید **AC** را فشار دهید.

### استفاده از حافظه پاسخ در یک عبارت

مثال: محاسبه زیر را انجام دهید:

$$123 + 456 = 579$$

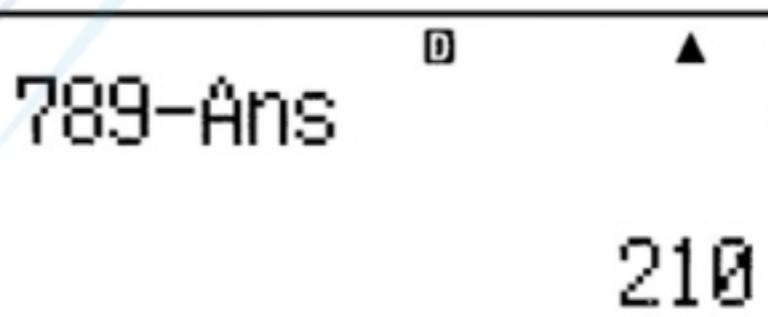
$$789 - 579 = 210$$

## LINE

1 2 3 + 4 5 6 =



7 8 9 - Ans =



### حافظه مستقل (M)

شما می توانید نتیجه محاسبه را با حافظه مستقل جمع و یا تفریق نمایید. در صورتیکه عددی در حافظه ذخیره شده باشد، علامت "M" به نمایش در می آید.

### حافظه مستقل چیست؟

در جدول صفحه بعد خلاصه ای از عملکرد حافظه مستقل آمده است.

این کلید ها را فشار دهید:	جهت انجام این کار:
<b>M+</b>	جمع عدد در حال نمایش و یا پاسخ محاسبه با عدد قبلی حافظه مستقل
<b>SHIFT M+ (M-)</b>	تفریق عدد در حال نمایش با عدد قبلی ذخیره شده در حافظه مستقل
<b>RCL M+ (M)</b>	باز خوانی عدد ذخیره شده در حافظه مستقل

\* شما همچنین می توانید متغیر M را در محاسبات خود استفاده کنید. این عمل به ماشین حساب می گوید که مقدار موجود در حافظه M را در آن محل استفاده نماید. روش قرار دادن متغیر M در زیر آمده است.

\* در صورتیکه مقدار عددی حافظه مستقل ، عددی بجز صفر باشد، علامت "M" در سمت چپ بالای نمایشگر، به نمایش در می آید.

\* محتویات حافظه مستقل با فشار دادن کلید **AC** و یا عوض کردن وضعیت (mode) ماشین حساب و یا خاموش کردن ماشین حساب از بین نمی رود.

## مثال هایی از محاسبه با حافظه مستقل

\* در صورت نمایش علامت "M" در نمایشگر و قبل از انجام مثال های زیر، مراحل مربوط به فصل "پاک کردن حافظه مستقل" را انجام دهید.

$$\begin{array}{r}
 23 + 9 = 32 \\
 53 - 6 = 47 \\
 -) 45 \times 2 = 90 \\
 \hline
 99 \div 3 = 33 \\
 \hline
 \text{(جمع كل)} & 22
 \end{array}$$

مثال :

2 3 + 9 M+

5 3 - 6 M+

x 2 SHIFT M+ (M-)

9 9 ÷ 3 M+

RCL M+ (M)

پاک کردن حافظه مستقل

کلیدهای **M+** (STO) **RCL** **SHIFT** را فشار دهید. این عمل حافظه مستقل را پاک کرده و علامت "M" نیز از نمایشگر ناپدید می شود.

متغیر ها:  $(A, B, C, D, X, Y)$

نگاه کلی به متغیر ها

شما می توانید یک مقدار خاص و یا نتیجه محاسبه را در حافظه مستقل ذخیره کنید.  
مثال: پاسخ  $5 + 3$  را در متغیر A ذخیره کنید.

**3 + 5 SHIFT RCL (STO) (-) (A)**

\* مراحل زیر را جهت کنترل عدد ذخیره شده در حافظه بکار برد.

**RCL** **(-) (A)**

مثال: عدد موجود در حافظه A را بازخوانی نمایید.

\* مراحل زیر، وارد کردن یک متغیر را در یک عبارت محاسباتی نشان می دهد.

مثال: ضرب عدد ذخیره شده در A با عدد ذخیره شده در B

**ALPHA** **(-) (A)** **X** **ALPHA** **„„ (B)** **=**

\* محتویات حافظه (متغیرها) با فشار دادن کلید **AC** و یا عوض کردن وضعیت (mode) ماشین حساب و یا خاموش کردن ماشین حساب، از بین نمی رود.

**#015 LINE** 
$$\frac{9 \times 6 + 3}{5 \times 8} = 1.425$$
 **<#015>**

**9** **X** **6** **+** **3**  
**SHIFT** **RCL** **(STO)** **„„ (B)**

9×6+3→B  
57

**5** **X** **8** **SHIFT** **RCL** **(STO)** **hyp** **(C)**

5×8→C  
40

**ALPHA** **„„ (B)** **÷** **ALPHA** **hyp** **(C)** **=**

B÷C  
1.425

### پاک کردن محتویات یک حافظه خاص

ابتدا کلیدهای **0** **SHIFT** **RCL** **(STO)** را فشار داده و سپس نام متغیری که قصد پاک کردن آن را دارد، وارد نمایید. بعنوان مثال، جهت پاک کردن حافظه A، کلیدهای **0** **SHIFT** **RCL** **(STO)** **(-) (A)** را فشار دهید.

### پاک کردن محتویات تمامی حافظه ها

مراحل زیر را جهت پاک کردن حافظه پاسخ (Ans)، حافظه مستقل و متغیرها بکار برد.

**SHIFT** **9** **(CLR)** **2** **(Memory)** **=** **(Yes)**.

\* جهت خروج از مراحل فوق بدون آنکه حافظه ها پاک شوند، کلید **AC** را بجای **=** فشار دهید.

## روش استفاده از محاسبه گر (CALC)

قابلیت "محاسبه گر" (CALC) به شما اجازه می دهد که یک عبارت (فرمول) محاسباتی که شامل متغیرهای مختلف بوده وارد شده و سپس عبارت وارد شده به ازای مقادیر عددی متغیرها محاسبه شود. (یک عبارت به ازای عدهای مختلف محاسبه شود)

عملکرد "محاسبه گر" (CALC) در وضعیت های (1) COMP Mode (MODE 1) و (2) CMPLX Mode (MODE 2) قابل استفاده می باشد.

### عبارت های پشتیبانی شده توسط عملکرد "محاسبه گر" (CALC)

عبارت های پشتیبانی شده توسط عملکرد "محاسبه گر" (CALC) در زیر آورده شده است.

\* عباراتی که شامل متغیرها می باشد

مثال:  $2X + 3Y, 5B + 3i, 2AX + 3BY + C$

\* چند جمله ای ها

مثال:  $X + Y : X (X + Y)$

\* عباراتی که شامل یک متغیر در سمت چپ خود می باشد

{variable} = {expression}

مثال: {عبارت} = {متغیر}

عبارت قرار گرفته در سمت راست علامت مساوی (=) می تواند شامل متغیر ها نیز باشد.

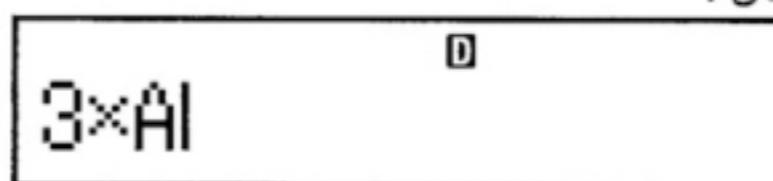
مثال:  $Y = 2X, A = X^2 + X + 3$

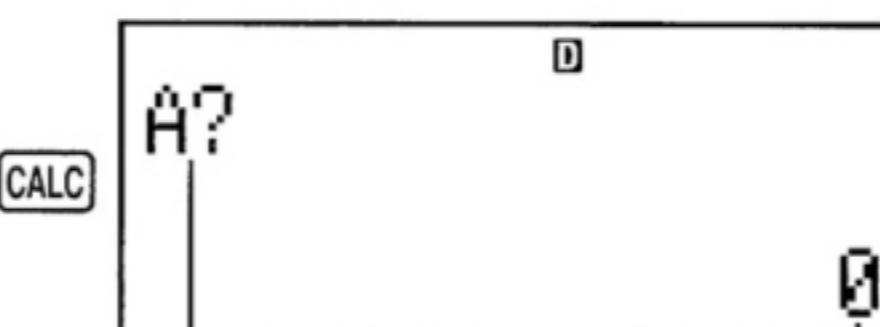
### مثال هایی در مورد روش محاسبه با "محاسبه گر" (CALC)

پس از وارد کردن عبارت محاسباتی، جهت شروع محاسبه، کلید CALC را فشار دهید.

مثال:

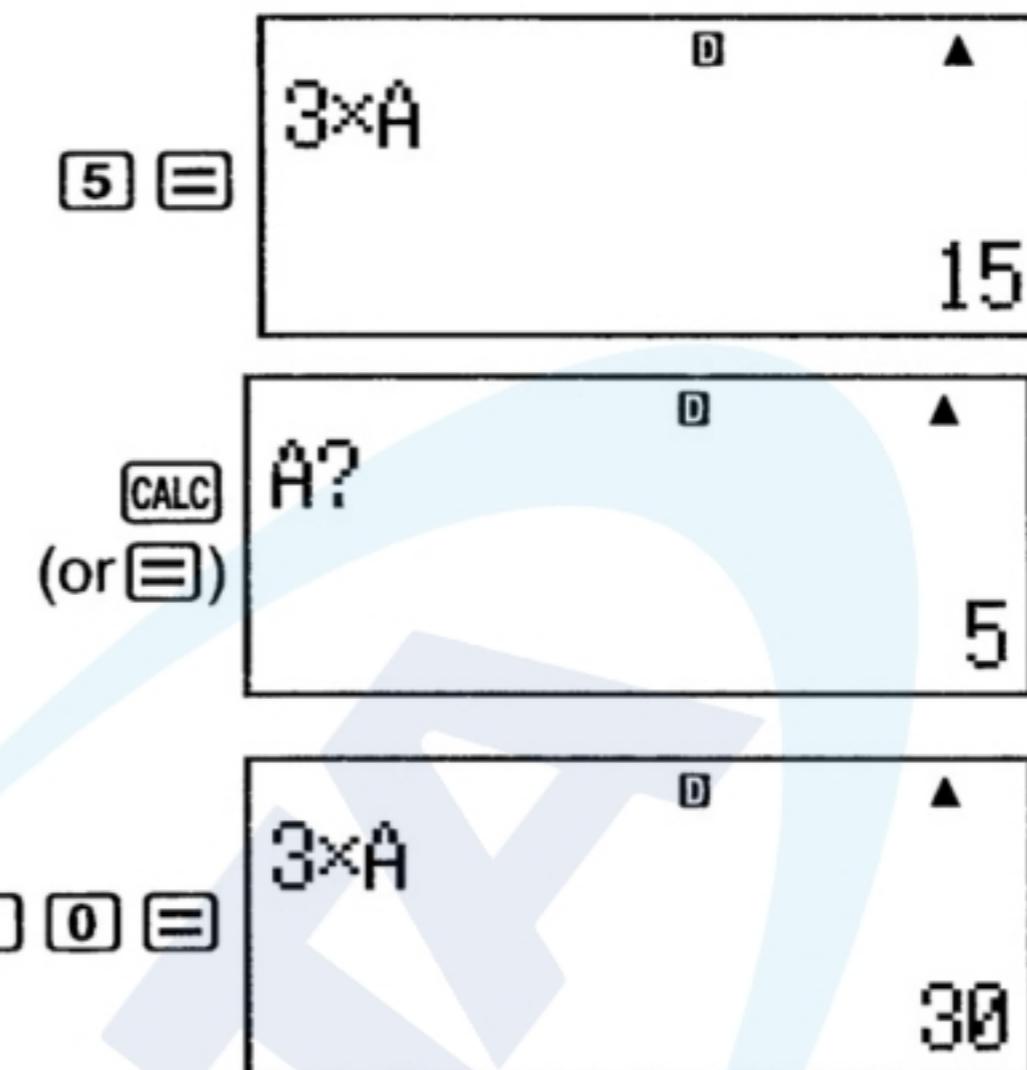
LINE

3  $\times$  ALPHA (-)(A) 

 CALC 

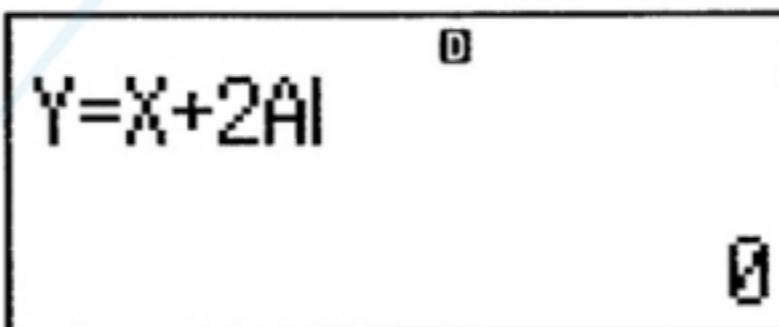
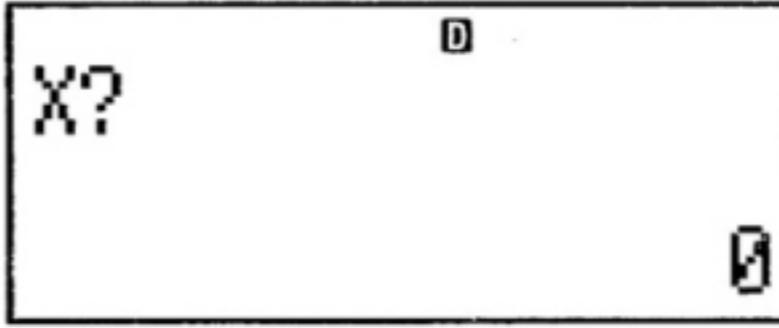
ماشین حساب آماده ورود عددی جهت متغیر A می باشد.

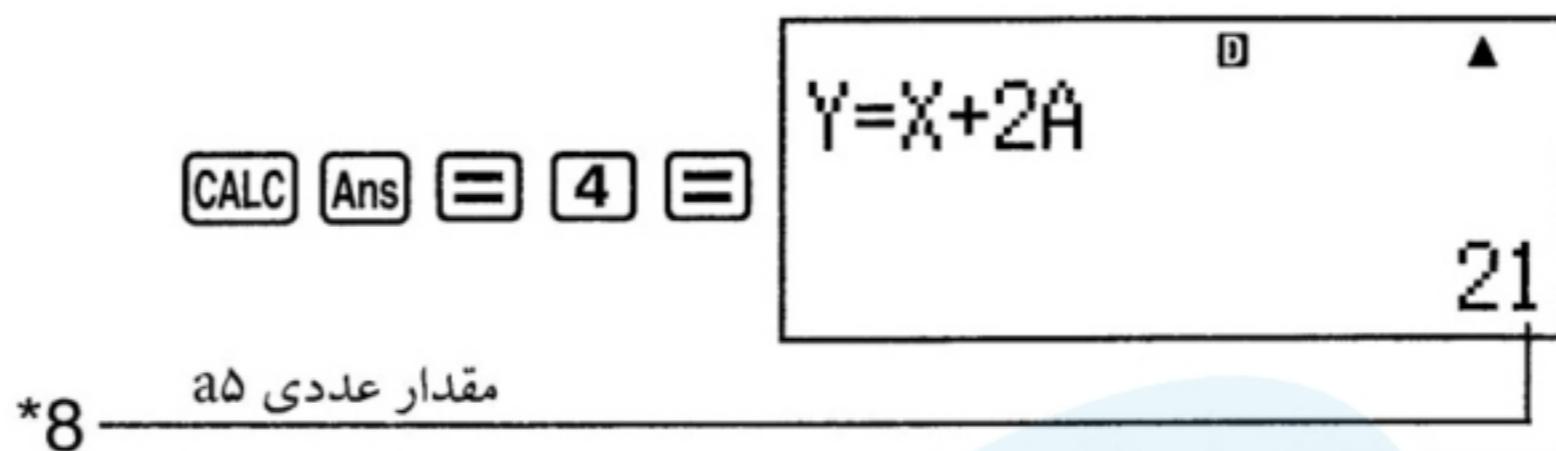
مقدار فعلی متغیر A



- \* جهت خروج از وضعیت "محاسبه گر" (CALC) کلید **[AC]** را فشار دهید.
- \* در صورتی که عبارت محاسباتی شامل چند متغیر مختلف باشد، جهت ورود عدد برای هر کدام از متغیرها، پیامی در نمایشگر ظاهر خواهد شد.
- <مثال: عبارت  $a_{n+1} = a_n + 2n$  (  $a_1 = 1$  ) را بصورتی که  $a_2$  تا  $a_5$  تغییر کند، محاسبه نمایید.  
(  $a_2 = 3$ ,  $a_3 = 7$ ,  $a_4 = 13$ ,  $a_5 = 21$  )>

## #016 LINE

$\text{ALPHA}$ $\text{S+D}$ (Y) $\text{ALPHA}$ $\text{CALC}$ (=) $\text{ALPHA}$ $)$ (X) $+$ 2 $\text{ALPHA}$ $\leftarrow$ (A)	  
--	--



## روش استفاده از عملکرد «حل» (SOLVE)

در عملکرد "حل" (SOLVE)، از روش نیوتون جهت محاسبه و حل تقریبی معادله، استفاده می شود.

عملکرد "حل" (SOLVE) فقط در وضعیت COMP Mode قابل استفاده می باشد.  
(**[MODE]** **1**)

### قواعد مربوط به عملکرد "حل" (SOLVE)

شما می توانید عملکرد حل را مطابق با یکی از اشکال زیر بکار ببرید.

مثال :  $Y = X + 5$ ,  $Y$  (جهت محاسبه  $Y$ )

$XB = C + D$ ,  $B$  (جهت محاسبه  $B$ )

ترکیب مورد استفاده جهت حل لگاریتم در زیر نشان داده شده است.

$Y = X \times \log_{10} 2$ : (در صورت حذف "X" ، معادله  $Y = X \times \log(2$  حل می شود.)

$Y = X \times \log_{10} 2$ : (در صورت اضافه کردن "Y" ، معادله  $Y = X \times \log(2$ ، محاسبه می شود.)

$Y = X \times \log_2 Y$ : (در صورت حذف "X" ، معادله  $Y = X \times \log(2, Y$  حل می شود.)

\* بدون اختصاص متغیری جهت عملکرد حل ، معادله بر حسب  $X$  حل می شود.

مثال :  $Y = X + 5$ ,  $X = \sin(M)$ ,  $X + 3 = B + C$ ,  $(XY + C = 0$  (با در نظر گرفتن.

\* عملکرد "حل" جهت حل معادله هایی که توابع انتگرال ، مشتق ، سیگما  $\Sigma$  ، توابع (Pol, Rec) و یا چند گزاره ای ها را شامل باشد ، قابل استفاده نیست.

\* در صورتیکه متغیری که تابع نسبت به آن حل می شود(متغیری که پس از تابع، همراه با کاما می آید) در تابع موجود نباشد، پیام خطای (Variable ERROR) ظاهر می شود.

## مثال هایی با عملکرد "حل"

مثال: جهت حل  $b = -2$  و  $y = 0$ ,  $a = 1$  برای متغیر  $X$  در صورتیکه  $y = ax^2 + b$

### MATH

ALPHA S+D (Y) ALPHA CALC (=) ALPHA (-) (A)  
 ALPHA ) (X)  $x^2$  + ALPHA „„ (B)  
 SHIFT ) (,) ALPHA ) (X)

D Math  
 $y = AX^2 + B, XI$

SHIFT CALC (SOLVE)

D Math  
 $y?$   
 10

ماشین حساب آماده ورود عددی جهت متغیر  $Y$  می باشد.

مقدار فعلی متغیر  $Y$ .

0  $\equiv$

D Math  
 $A?$   
 5

1  $\equiv$

D Math  
 $B?$   
 6

(-) 2  $\equiv$

D Math  
 Solve for X  
 0

مقدار فعلی متغیر  $X$ .

Y=AX<sup>2</sup>+B, X  
X= 1.414213562  
L-R= 0

صفحه پاسخ

\* جهت متوقف کردن عمل حل ، کلید **[AC]** را فشار دهید.

### نکات قابل توجه در زمان استفاده از عمل حل

\* عملکرد حل ممکن است توانایی پیدا کردن راه حل مناسب را نداشته باشد زیرا مقدار اولیه (مقدار فرضی) متغیر مورد نظر جهت حل ، عدد مناسبی نباشد.

\* عملکرد حل ممکن است توانایی پیدا کردن جواب را نداشته باشد حتی اگر تابع دارای پاسخ باشد.

\* عملکرد حل ، روش نیوتن را بکار میبرد در نتیجه اگر یک معادله دارای چندین پاسخ مختلف باشد ، فقط یک پاسخ بدست می آید.

\* در توابع زیر، روش نیوتن در پیدا کردن پاسخ دچار اشکال می شود.

- توابع دورهای(پریودیک) همانند  $y = \sin(x)$  و توابع مشابه

- توابعی که نمودار آن دارای شیب تند می باشد. همانند  $y = 1/x$ ،  $y = e^x$  و توابع مشابه

- توابع گسسته همانند  $y = \sqrt{x}$  و توابع مشابه

### مندرجات صفحه حل (Solution Screen)

معادله وارد شده

متغیر حل شده

پاسخ

( طرف راست پاسخ ) - ( طرف چپ پاسخ )

\* با قرار دادن جواب بدست آمده در معادله ، مقدار عددی سمت راست مساوی بدست می آید. تفاضل عددی طرف چپ مساوی با مقدار عددی سمت راست مساوی ، دقت محاسبه را نشان می دهد. این عدد باید عددی نزدیک به صفر یا صفر باشد و مقادیر بالاتر دقت پایین تر محاسبه را نشان می دهد.

## صفحه ادامه محاسبه

عملکرد حل تعداد مشخص واز پیش تعیین شده ای محاسبه جهت هم گرایی پاسخ انجام می دهد.  
در صورتی که نتواند پاسخی را بدست آورد ، در نمایشگر پیام "Continue:[=]" ظاهر شده و از کاربر می پرسد که آیا به محاسبه ادامه دهد یا خیر . در صورت تمایل به ادامه محاسبه کلید [=] را فشار داده و جهت انصراف از عملکرد حل ، کلید [AC] را فشار دهید.

#۰۱۷ مثال: در تابع  $y = x^2 - x + 1$  اگر مقادیر  $y$  اعداد  $3, 7, 13, 21$  باشد ، مقادیر  $x$  را حساب نمایید. (جواب: اگر  $y = 3, 7, 13, 21$  بـ ترتیب  $x = 2, 3, 4, 5$  می شود)

## #017 LINE

[ALPHA] [S+D] (Y) [ALPHA] [CALC] (=) [ALPHA] [)] (X)  
 $x^2 -$  [ALPHA] [)] (X) [+ 1]

Y=X<sup>2</sup>-X+1  
Math ▲

SHIFT [CALC] (SOLVE)

Y?  
Math ▲  
21

\*1

3 [=]

Solve for X

1

عدد ۳ را به Y اختصاص می دهد.

\*2

1 [=]

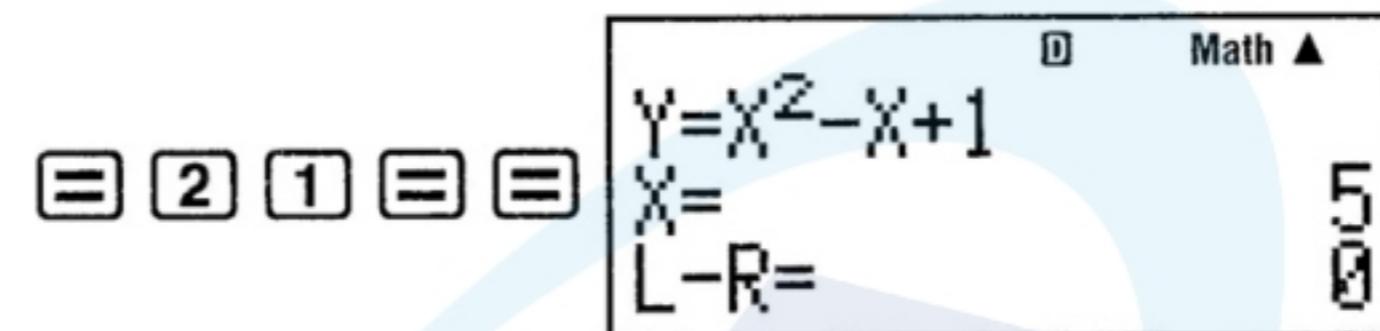
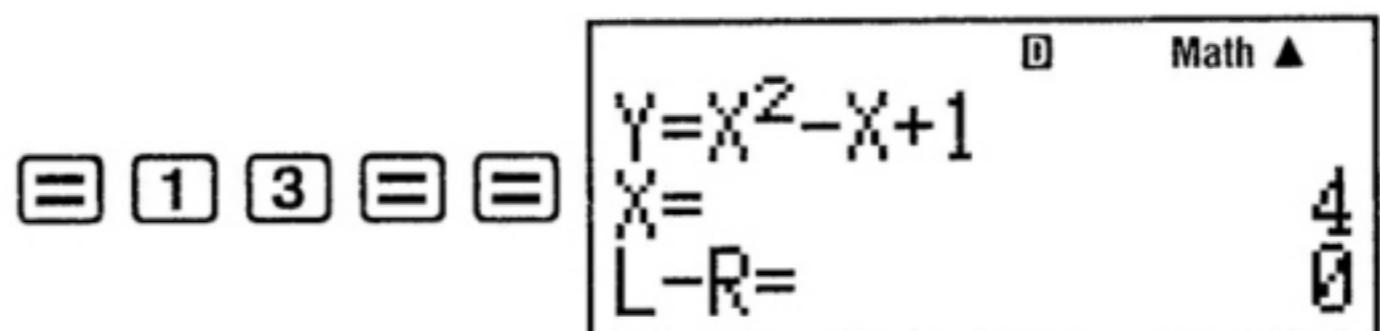
Y=X<sup>2</sup>-X+1

2

مقدار اولیه ۱ را به X اختصاص می دهد.

X=

L-R=



## محاسبه توابع

در این بخش روش استفاده از توابع داخلی ماشین حساب توضیح داده می شود.

توابع قابل استفاده بستگی به وضعیت (mode) انتخاب شده دارد. توضیحات این بخش به طور عمده در مورد توابع در دسترس در تمامی وضعیت ها (modes) می باشد. کلیه مثال های این بخش در (MODE 1) محاسبه شده است. (MODE COMP) وضعیت محاسبه شده است.

\* محاسبه بعضی از توابع و نمایش پاسخ آن، نیاز به زمان دارد. قبل از انجام هر عملکردی ، منتظر بمانید تا محاسبه در حال انجام پایان پذیرد. جهت متوقف کردن محاسبه در حال اجرا ، کلید **AC** را فشار دهید.

### عدد پی ( $\pi$ ) و عدد پایه لگاریتم طبیعی $e$

شما می توانید عدد پی ( $\pi$ ) و یا پایه لگاریتم طبیعی  $e$  را در محاسبات خود بکار ببرید.

در مراحل زیر کلیدهای مورد نیاز جهت استفاده از این اعداد و مقادیری که این ماشین حساب بعنوان اعداد ( $\pi$ ) و یا  $e$  بکار می برد ، آورده شده است.

اعداد ( $\pi$ ) و  $e$  در کلیه وضعیت ها (mode) بجز وضعیت BASE-N قابل استفاده می باشد.

$$\pi = 3.14159265358980 \text{ (SHIFT } \times 10^x \text{ (}\pi\text{))}$$

$$e = 2.71828182845904 \text{ (ALPHA } \times 10^x \text{ (}e\text{))}$$

### محاسبات مثلثاتی و معکوس آن

\* توابع مثلثاتی و معکوس آنها در وضعیت های COMP, STAT, EQN, MATRIX قابل استفاده می باشد. همچنین می توانید آن را در وضعیت TABLE, VECTOR CMPLX Mode نیز استفاده کردد. این قرار دهید بشرطی که در آرگومان عدد مختلط قرار نگیرند.

\* واحد زاویه جهت محاسبات مثلثاتی و معکوس آن، همان واحد زاویه تنظیم شده در ماشین حساب(واحد زاویه پیش فرض) می باشد. قبل از انجام هر محاسبه مثلثاتی ، واحد زاویه تنظیم شده (پیش فرض) ماشین حساب را کنترل نمایید. جهت دسترسی به اطلاعات بیشتر ، به فصل "انتخاب واحد محاسبه زاویه" مراجعه نمایید.

$$\sin 30 = 0.5, \sin^{-1} 0.5 = 30$$

مثال :

## #018 LINE Deg

**sin** **3** **0** **)** **=**

$$\sin(30)$$

$$0.5$$

**SHIFT** **sin** **(** **sin<sup>-1</sup>** **)** **0** **•** **5** **)** **=**

$$\sin^{-1}(0.5)$$

$$30$$

## توابع هیپربولیک (هذلولی) و معکوس آن

توابع هیپربولیک و معکوس آنها در کلیه وضعیت های محاسباتی که جهت توابع مثلثاتی قید شد ، اجرا می شود. با فشار کلید **hyp** فهرست توابع هیپربولیک به نمایش در می آید. کلید عدد متناظر با تابع مورد نظر خود را فشار داده تا تابع وارد شود.(در کنار هر تابع ، عددی مشاهده می شود. جهت وارد کردن تابع ، عدد کنار آن را وارد کنید).

$$\sinh 1 = 1.175201194, \cosh^{-1} 1 = 0$$

مثال :

**hyp** **1** **(sinh)** **1** **)** **=**

$$\sinh(1)$$

$$1.175201194$$

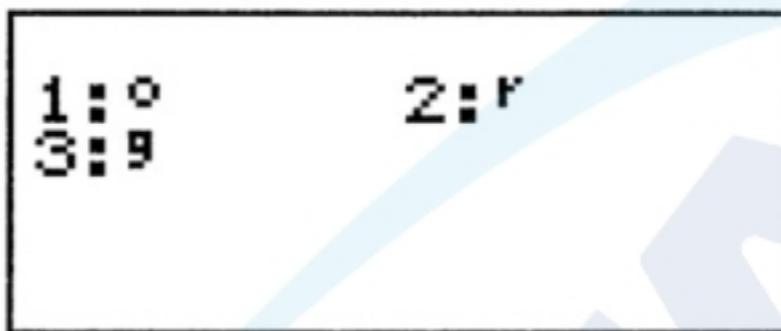
**hyp** **5** **(cosh<sup>-1</sup>)** **1** **)** **=**

$$\cosh^{-1}(1)$$

$$0$$

## تبدیل واحد زاویه عدد وارد شده به واحد زاویه پیش فرض ماشین حساب

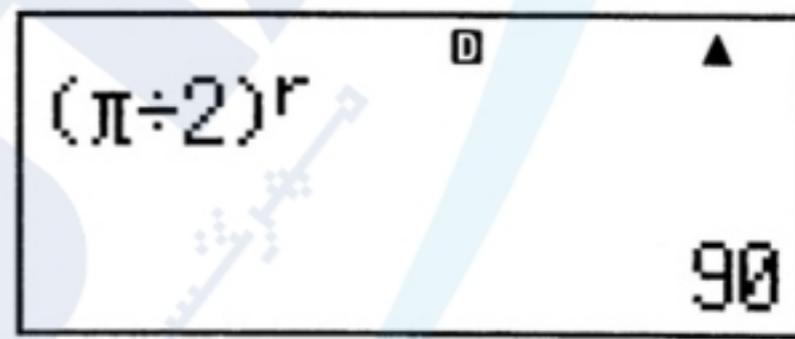
بعد از وارد کردن یک عدد، کلیدهای **SHIFT Ans (DRG►)** را فشار داده تا فهرست واحدهای زاویه مطابق با شکل زیر به نمایش درآید. کلید متضاد با واحد زاویه عدد وارد شده را فشار دهید. ماشین حساب به صورت خودکار این عدد را به واحد زاویه پیش فرض خود تبدیل می‌کند.



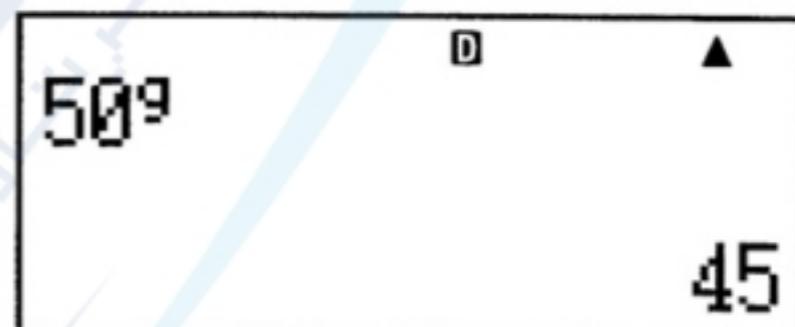
مثال: اعداد زیر را به واحد درجه تبدیل نمایید.  
 $\frac{\pi}{2}$  radians =  $90^\circ$ , 50 grads =  $45^\circ$   
 در مثال زیر فرض بر این است که واحد زاویه پیش فرض ماشین حساب درجه می‌باشد.

### LINE

( **SHIFT** **x10<sup>x</sup>** (π) **÷** 2 )  
**SHIFT Ans (DRG►)** 2 (r) =



5 0 **SHIFT Ans (DRG►)**  
 3 (9) =



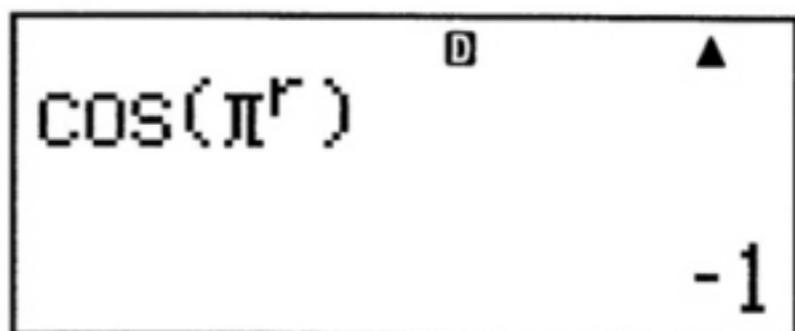
### Appendix

<#020>  $\cos(\pi \text{ radians}) = -1$ ,  $\cos(100 \text{ grads}) = 0$

مثال:

### #020 LINE Deg

**COS** **SHIFT** **x10<sup>x</sup>** (π) **SHIFT** **Ans (DRG►)**  
 2 (r) ) =



**COS** **1** **0** **0** **SHIFT** **Ans** (DRG►)  
**3** (g) **)** **=**

**COS(100°)**  
**0**

$$<\#021> \cos^{-1}(-1) = 180$$

## #021 MATH

**Deg**

**SHIFT** **COS** (**COS<sup>-1</sup>**) **(** **-** **1** **)**  
**=**

**COS<sup>-1</sup>( - 1 )**  
**180**

**Rad**

**SHIFT** **COS** (**COS<sup>-1</sup>**) **(** **-** **1** **)**  
**=**

**COS<sup>-1</sup>( - 1 )**  
**π**

## توابع نمایی و لگاریتمی

\* توابع نمایی و لگاریتمی در کلیه وضعیت‌های محاسباتی که جهت توابع مثلثاتی قید شد، اجرا می‌شود.

\* جهت استفاده از تابع لگاریتم، دستور "log(" را بکار برد. دستور "log(m, n)" لگاریتم عدد n را در پایه m محاسبه می‌نماید. در صورتیکه در جلوی دستور "log(" فقط یک عدد قرار بگیرد، پایه 10 جهت محاسبه لگاریتم مورد استفاده قرار خواهد گرفت.

\* دستور "ln()" جهت محاسبه لگاریتم طبیعی در پایه e مورد استفاده قرار می‌گیرد. در وضعیت ریاضی (Math format)، کلید **log<sub>e</sub>** جهت ورود "log<sub>m</sub>n" مورد استفاده قرار دهید. جهت دسترسی به اطلاعات بیشتر، مثال‌های زیر را به دقت مطالعه نمایید. نکته: در صورت استفاده از کلید **log<sub>m</sub>**، حتماً باید عدد پایه m نیز وارد شود.

## #022 $\log_2 16 = 4$

**MATH**

**log<sub>m</sub>** **2** **▶** **1** **6** **=**

**log<sub>2</sub>(16)**  
**4**

**LINE**

log 2 SHIFT ) (, 1 6 ) =

log(2,16) ▲  
4

**#023 LINE**  $\log 16 = 1.204119983$

log 1 6 ) =

log(16) ▲  
1.204119983

در صورت عدم اختصاص عدد پایه، لگاریتم در پایه  $10^*$  محاسبه می شود

**#024 LINE**

$\ln 90 (= \log_e 90) = 4.49980967$

ln 9 0 ) =

ln(90) ▲  
4.49980967

$\ln e = 1$

ln ALPHA  $\times 10^x$  (e) ) =

ln(e) ▲  
1

**#025 LINE**  $e^{10} = 22026.46579$

SHIFT ln (e<sup>x</sup>) 1 0 =

$e^{10}$  ▲  
22026.46579

## محاسبه توان و ریشه

\* توابع توان و ریشه در وضعیت های COMP,STAT,EQN,MATRIX, TABLE, VECTOR قابل استفاده می باشد.

\* توابع  $x^{-1}$ ,  $x^2$ ,  $x^3$ ,  $x^\alpha$  در وضعیت محاسبات اعداد مختلط(CMPLX Mode) و محاسبه آرگومان قابل استفاده می باشد.

\* توابع  $\sqrt{x}$ ,  $\sqrt[3]{x}$ ,  $\sqrt[n]{x}$  در وضعیت محاسبات اعداد مختلط قابل استفاده می باشد ولی این توابع را نمی توانید در محاسبه آرگومان بکار ببرید.

### #026 MATH

$$1.2 \times 10^3 = 1200$$

$$(1 + 1)^{2+2} = 16$$

### #027

$$(5^2)^3 = 15625$$

**MATH**

$$(\sqrt{2} + 1)(\sqrt{2} - 1) = 1$$

**LINE**

$$5\sqrt{32} = 2$$

5 SHIFT  $x^{\frac{1}{n}}$  (■ $\sqrt{\square}$ ) 3 2 ) =

$5\sqrt{32}$  □ ▲  
2

#028 LINE  $(-2)^{\frac{2}{3}} = 1.587401052$

( (-) 2 )  $x^{\frac{1}{n}}$   
2 ■ 3 ) =

$(-2)^{\frac{2}{3}}$  □ ▲  
1.587401052

#029 LINE  $3\sqrt{5} + 3\sqrt{-27} = -1.290024053$

SHIFT  $\sqrt[n]{\square}$  (■ $\sqrt[n]{\square}$ ) 5 ) +  
SHIFT  $\sqrt[n]{\square}$  (■ $\sqrt[n]{\square}$ ) (-) 2 7 ) =

$3\sqrt{5} + 3\sqrt{-27}$  □ ▲  
-1.290024053

#030 LINE  $\frac{1}{\frac{1}{3} - \frac{1}{4}} = 12$

( 3  $x^{-1}$  - 4  $x^{-1}$  )  $x^{-1}$  =

$(3^{-1}-4^{-1})^{-1}$  □ ▲  
12

## محاسبه انتگرال

این ماشین حساب محاسبه انتگرال را با استفاده از روش محاسبه عددی Gauss-Kronrod انجام می دهد.

$$\int(f(x), a, b, tol)$$

$f(x)$ : تابعی از X (تمامی متغیرها بجز X بعنوان عدد ثابت در نظر گرفته می شود)  
 $a$ : حد پایین انتگرال

*b*: حد بالای انتگرال

(Linear) (Lineار): محدوده تغییرات. (ورود/خروج داده ها: خطی)

- \* محدوده تغییرات را می توانید حذف نمایید. در اینصورت مقدار پیش فرض  $10^{-5} \times 1$  جهت محاسبه استفاده می شود.

\* توابع  $f(x)$ ,  $a$ ,  $b$ ,  $\int$  و  $\Sigma$  قابل استفاده جهت  $tol$  و یا  $f(x)$ ,  $a$ ,  $b$ ,  $d/dx()$ ,  $Pol()$ ,  $Rec()$  نمی باشد.

\* محاسبه انتگرال فقط در وضعیت COMP Mode انجام می شود.

- \* در صورتیکه  $f(x) < 0$  و حدود انتگرال با  $a \leq x \leq b$  مطابقت نماید ، پاسخ انتگرال یک عدد منفی می شود.

$$\int(0.5X^2 - 2, -2, 2) = -5.333333333$$

- \* در صورتیکه محاسبات داخلی ماشین حساب بدون حصول به جواب پایان پذیرد (ماشین حساب توانایی رسیدن به جواب را نداشته باشد)، پیام خطای "Time Out" بر روی نمایشگر پدیدار می شود.

- \* در صورت محاسبه انتگرال با توابع مثلثاتی ، حتماً واحد زاویه رادیان(Rad) را بعنوان واحد زاویه پیش فرض ماشین حساب انتخاب نمایید.

\* محاسبه انتگرال تا تکمیل و حصول نتیجه نهایی ، نیاز به زمان قابل توجهی دارد.

- \* اختصاص عدد کوچکتر جهت محدوده تغییرات (tol) دقت محاسبات را بالا می برد ولی این عمل سبب می شود تا ماشین حساب زمان زیادتری را جهت انجام محاسبات بگذراند- محدوده تغییرات را عدد  $10^{-14} \times 1$  یا بزرگتر از آن در نظر بگیرید.

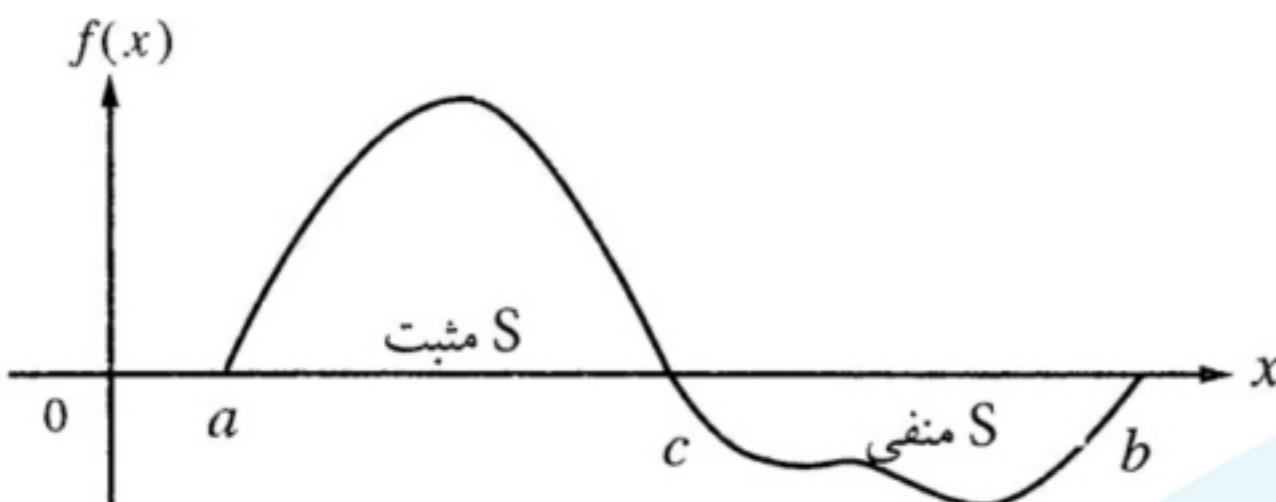
- \* در صورت استفاده از شکل ریاضی جهت ورود/خروج داده ها(Math format)، وارد کردن محدوده تغییرات (tol) مقدور نمی باشد.

- \* ممکن است پاسخ انتگرال صحیح نبوده و با خطای بزرگی همراه باشد این خطا ممکن است بعلت نوع تابعی که از آن انتگرال گرفته شده ، وجود مقادیر مثبت و منفی در حد بالا و پایین انتگرال و یا فاصله انتگرال گیری باشد.

\* فشار دادن کلید **AC** محاسبه انتگرال در حال انجام را متوقف می کند.

### ترفندهایی جهت بالا بردن دقت پاسخ انتگرال

- \* هنگام انتگرال گیری از توابع متناوب (پریودیک) ، تابع را در محدوده انتگرال گیری به چند قسم تقسیم کرده و هر قسم را بصورت جداگانه محاسبه نمایید بدین صورت که قسمت مثبت و قسمت منفی بصورت جداگانه محاسبه شده و در نهایت نتیجه محاسبات با هم جمع شود.



$$\int_a^b f(x)dx = \int_a^c f(x)dx + (-\int_c^b f(x)dx)$$

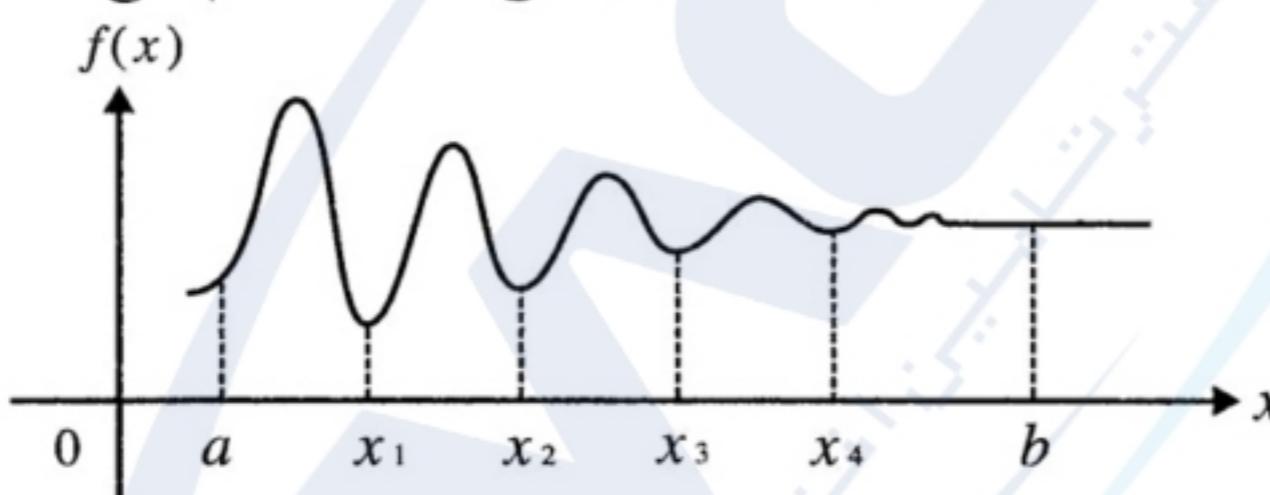
—————
—————

|
|

قسمت مثبت
قسمت منفی

(S مثبت)
(S منفی)

\* در صورتیکه تغیرات جزیی در محدوده انتگرال گیری سبب تغیرات زیاد در مقادیر انتگرال شود، محدوده انتگرال را به چند قسمت تقسیم کرده (بصوتیکه نواحی دارای نوسان به قسمتهای کوچک تقسیم شود)، انتگرال هر قسمت را بصورت جداگانه محاسبه کرده و سپس نتایج حاصله را با هم جمع کنید.



$$\int_a^b f(x)dx = \int_a^{x_1} f(x)dx + \int_{x_1}^{x_2} f(x)dx + \dots + \int_{x_4}^b f(x)dx$$

**مثال #۰۳۱**  $\int(\ln(x), 1, e) = 1$  (محدوده تغیرات tol وارد نشده است)

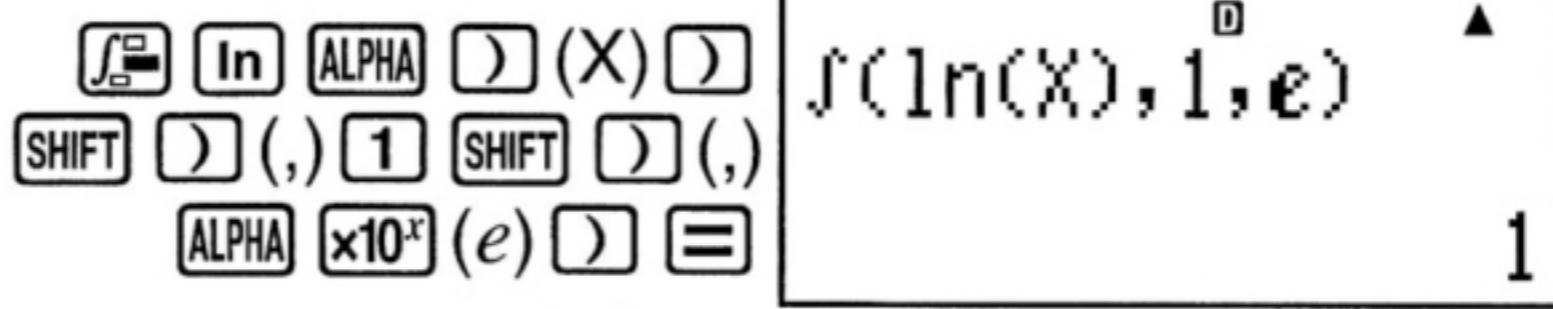
#031

MATH

A row of ten function keys typically found on scientific calculators. From left to right: a square root key with a bar over it; a ln key; an ALPHA key; a right parenthesis key; an X key with an X inside; a downward arrow key; a 1 key; an upward arrow key; an ALPHA key; and an x10^x key with a superscript x.

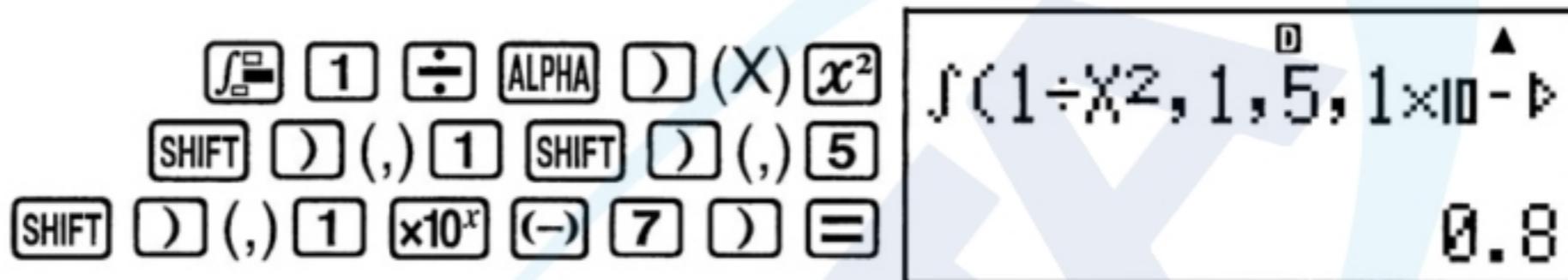
$$\int_1^e \ln(x) dx$$

**LINE**



$$\int \left( \frac{1}{x^2}, 1, 5, 1 \times 10^{-7} \right) = 0.8 \quad \text{مثال: } \#0.32$$

## #032 LINE



### محاسبات دیفرانسیل

این ماشین حساب می تواند محاسبه دیفرانسیل را بصورت تقریبی بر پایه مشتق در یک نقطه مشخص محاسبه نماید.

( $f(x)$ ) : تابعی از  $X$  (تمامی متغیرها بجز  $X$  بعنوان عدد ثابت در نظر گرفته می شود) پ

( $a$ ) : عدد ورودی که مشتق به ازای این عدد محاسبه می شود (نقطه دیفرانسیل)

( $tol$ ) : دامنه تغییرات: (ورود/خروج داده ها: خطی (Linear))

\* دامنه تغییرات را می توانید حذف نمایید. در اینصورت مقدار پیش فرض  $1 \times 10^{-5}$  جهت محاسبه منظور می شود.

\* از توابع  $\int()$ ,  $d/dx()$ ,  $\text{Pol}()$ ,  $\text{Rec}()$  و  $\Sigma()$  جهت  $f(x)$ ,  $a$ ,  $tol$  نمی توانید استفاده نمایید.

\* محاسبه دیفرانسیل فقط در وضعیت (COMP Mode) انجام پذیر است.

\* در صورت محاسبه دیفرانسیل با توابع مثلثاتی، حتماً واحد زاویه رادیان (Rad) را بعنوان واحد زاویه پیش فرض ماشین حساب انتخاب نمایید.

\* در صورتی که محاسبات داخلی ماشین حساب بدون حصول به جواب پایان پذیرد (ماشین حساب توانایی رسیدن به جواب را نداشته باشد)، پیام خطای "Time Out" بر روی نمایشگر پدیدار می شود.

اختصاص عدد کوچکتر جهت محدوده تغییرات ( $tol$ ) دقت محاسبات را بالا می برد ولی این عمل سبب می شود تا ماشین حساب زمان زیادتری را جهت انجام محاسبات بگذراند - محدوده تغییرات را عدد  $1 \times 10^{-14}$  یا بزرگتر از آن در نظر بگیرید.

- \* در صورت استفاده از شکل ریاضی جهت ورود/خروج داده ها(Math format)، وارد کردن محدوده تغییرات (tol) مقدور نمی باشد.
- \* در صورت انجام اعمال زیر، پاسخ محاسبه نادرست گشته و خطأ پدیدار می شود:
  - تابع در نقطه X منقطع باشد.
  - تابع در نقطه X به سمت بی نهایت میل کند.
  - تابع در نقطه X دارای دیفرانسیل نباشد.
  - پاسخ دیفرانسیل در نقطه X صفر باشد.
- \* در زمان محاسبه دیفرانسیل توسط ماشین حساب، فشار دادن **AC** انجام محاسبه را متوقف می نماید.
- <مثال: مقدار  $f'(\frac{\pi}{2})$  را جهت تابع  $f(x) = \sin(x)$  محاسبه نماید.

## #033 Rad

**MATH**

SHIFT (  $\frac{d}{dx}$  ) sin  
ALPHA ) (X) ) ▶ =  
SHIFT  $\times 10^x$  (π) ▽ 2 =

R Math ▲  

$$\frac{d}{dx}(\sin(x))|_{x=\frac{\pi}{2}}$$
  
 0

**LINE**

SHIFT (  $\frac{d}{dx}$  ) sin  
ALPHA ) (X) ) SHIFT ) (,)  
SHIFT  $\times 10^x$  (π) = 2 ) =

d/dx(sin(X), π/2)  
 0

$$\frac{d}{dx}(3x^2 - 5x + 2, 2, 1 \times 10^{-12}) = 7 \quad <\!\!\text{مثال: } \#034\!\!>$$

## #034 LINE

SHIFT (  $\frac{d}{dx}$  ) 3 ALPHA ) (X)  
 $x^2 - 5$  ALPHA ) (X) + 2  
 SHIFT ) (, 2 SHIFT ) (,  
 1  $\times 10^x$  ( - 1 2 ) =

d/dx(3X^2-5X+2, 2)  
 7

## محاسبه سیگما $\Sigma$

با استفاده از دستور  $\Sigma$  تابع ورودی  $f(x)$  به ازای مقادیر مشخص در یک محدوده ، محاسبه شده و با هم جمع می شود. عملکرد سیگما با استفاده از فرمولهای زیر را انجام می شود.

$$\Sigma(f(x), a, b) = f(a) + f(a+1) + \dots + f(b)$$

$f(x)$  : تابعی از  $X$ . (سایر متغیرها بجز عنوان عدد ثابت در نظر گرفته می شود)

$a$  : نقطه شروع در محدوده مورد نظر جهت محاسبه

$b$  : نقطه انتهایی در محدوده مورد نظر جهت محاسبه

\* اعداد  $a$  و  $b$  اعداد صحیح بوده و حد فاصل آن  $-1 \times 10^{10} < a \leq b < 1 \times 10^{10}$  می باشد.

\* گام محاسبات بصورت ثابت فقط عدد ۱ می باشد.

\* توابع  $f(x), a, b, \int(), d/dx(), \text{Pol}(), \text{Rec}(), \Sigma()$  قابل استفاده نمی باشد.

\* در زمان محاسبه سیگما  $\Sigma$  توسط ماشین حساب ، فشار دادن کلید **AC** انجام محاسبه را متوقف می نماید.

$$\Sigma(X+1, 1, 5) = 20 \quad \text{مثال: } <\#035>$$

### #035

#### MATH

SHIFT log.  $\Sigma$  (  $\Sigma$  ) ALPHA ) (X)  
 + 1 ▼ 1 ▲ 5 =

D Math ▲

$$\sum_{x=1}^5 (x+1)$$
20

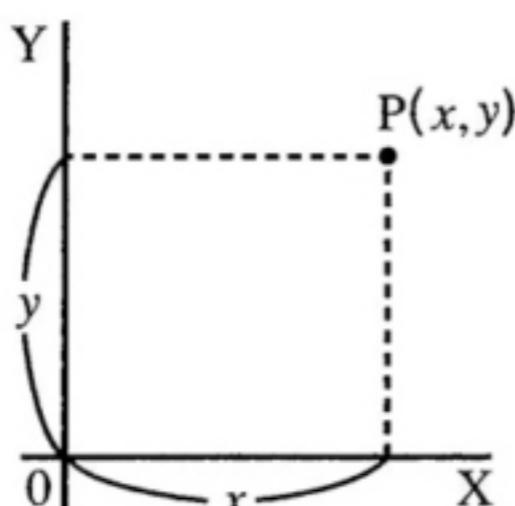
#### LINE

SHIFT log.  $\Sigma$  (  $\Sigma$  ) ALPHA ) (X)  
 + 1 SHIFT ) (, 5 ) =  
 1 ) (,

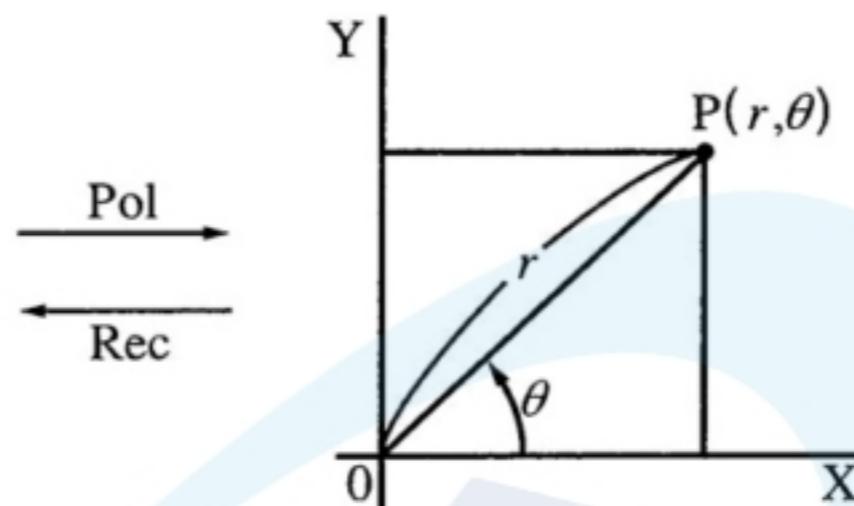
▲

$$\Sigma(X+1, 1, 5)$$
20

## تبدیل مختصات قطبی - دکارتی



مختصات دکارتی  
Rectangular Coordinates  
(Rec)



مختصات قطبی  
Polar Coordinates  
(Pol)

\* تبدیل مختصات فقط در وضعیت های (COMP) و (STAT) و (VECTOR) و (MATRIX) امکان پذیر می باشد.

### تبدیل به مختصات قطبی (Pol)

جهت تبدیل از مختصات دکارتی به قطبی، دستور  $\text{POL}(X, Y)$  را بکار برد. در این دستور مقادیر X و Y به معنای زیر می باشد:

X: عدد X در مختصات دکارتی

Y: عدد y در مختصات دکارتی

\* زاویه بدست آمده  $\theta$  محدوده ای بین  $-180^\circ < \theta \leq 180^\circ$  دارد.

\* واحد زاویه بدست آمده متناسب با واحد زاویه پیش فرض ماشین حساب می باشد.

\* نتایج محاسبه که همان  $r$  و  $\theta$  می باشد به ترتیب در متغیر های X, Y ذخیره می شود.

### تبديل به مختصات دکارتی (Rec)

جهت تبدیل از مختصات قطبی به دکارتی ، دستور  $\text{Rec}(r, \theta)$  را بکار برد . در این دستور مقادیر  $r$  و  $\theta$  به معنای زیر می باشد:

$r$  : به معنای عدد  $r$  در مختصات قطبی می باشد.

$\theta$  : به معنای زاویه  $\theta$  در مختصات قطبی می باشد.

\* عدد وارد  $\theta$  به معنای یک زاویه بوده و واحد آن مطابق با واحد زاویه پیش فرض ماشین حساب می باشد.

\* نتایج محاسبه که همان  $X$  و  $Y$  می باشد به ترتیب در متغیر های  $X$  و  $Y$  ذخیره می شود.

\* در صورتیکه از تبدیل مختصات بعنوان یک جزء عبارت محاسباتی استفاده شود ، فقط پاسخ اولیه تبدیل مختصات در آن محاسبه مورد استفاده قرار خواهد گرفت. ( طول  $r$  در تبدیل دکارتی به قطبی و یا اندازه  $X$  در تبدیل قطبی به دکارتی )

$$\text{Pol}(\sqrt{2}, \sqrt{2}) + 5 = 2 + 5 = 7$$

مثال

**#036 Deg**  $(X, Y) = (\sqrt{2}, \sqrt{2}) \rightarrow (r, \theta)$

**MATH**

**SHIFT** **+** (Pol) **✓** **2** **▶**  
**SHIFT** **)** (, **✓** **2** **▶** **)** **=**

Math ▲  
 $\text{Pol}(\sqrt{2}, \sqrt{2})$   
 $r=2, \theta=45$

**LINE**

**SHIFT** **+** (Pol) **✓** **2** **)**  
**SHIFT** **)** (, **✓** **2** **)** **)** **=**

$\text{Pol}(\sqrt{2}, \sqrt{2})$  ▲  
 $r=$  **2**  
 $\theta=$  **45**

**#037 LINE Deg**  $(r, \theta) = (2, 30) \rightarrow (X, Y)$

**SHIFT** **-** (Rec) **2** **SHIFT** **)** (, **3** **0** **)** **=**

$\text{Rec}(2, 30)$  ▲  
 $X=$  **1.732050808**  
 $Y=$  **1**

## سایر توابع

در این فصل روش استفاده از توابع زیر تشریح می شود.

**!, Abs(, Ran#, nPr, nCr, Rnd(**

\* توابع فوق در وضعیت های COMP,STAT,EQN,MATRIX, TABLE, VECTOR قابل استفاده می باشد. تابع Abs و Rnd در وضعیت محاسبات اعداد مختلط نیز قابل استفاده می باشد.

**فاکتور یل (!)**

این تابع فاکتور یل یک عدد صحیح مثبت و یا صفر را بدست می آورد.

$$(5 + 3)! = 40320$$

:  
مثال #۰۳۸>

### #038 LINE

( **5** **+** **3** ) **Shift** **x<sup>-1</sup>** (x!) **=**

(5+3)!  
40320

**تابع قدر مطلق (Abs)**

این تابع ، قدر مطلق یک عدد طبیعی را بدست می آورد.

$$\text{Abs}(2 - 7) = 5$$

:  
مثال #۰۳۹>

### #039

### MATH

**Shift** **hyp** (Abs) **2** **-** **7** **=**

|2-7|  
5

### LINE

**Shift** **hyp** (Abs) **2** **-** **7** **)** **=**

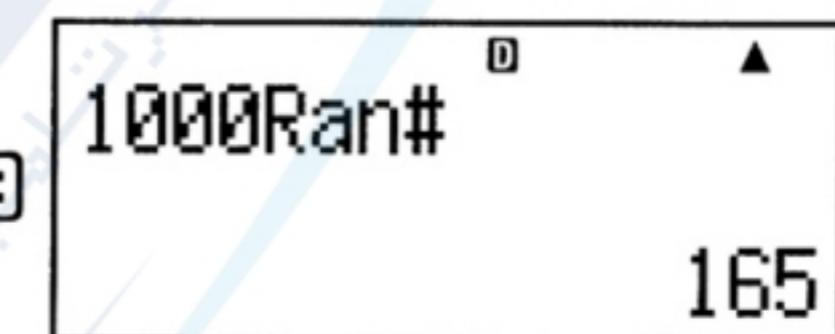
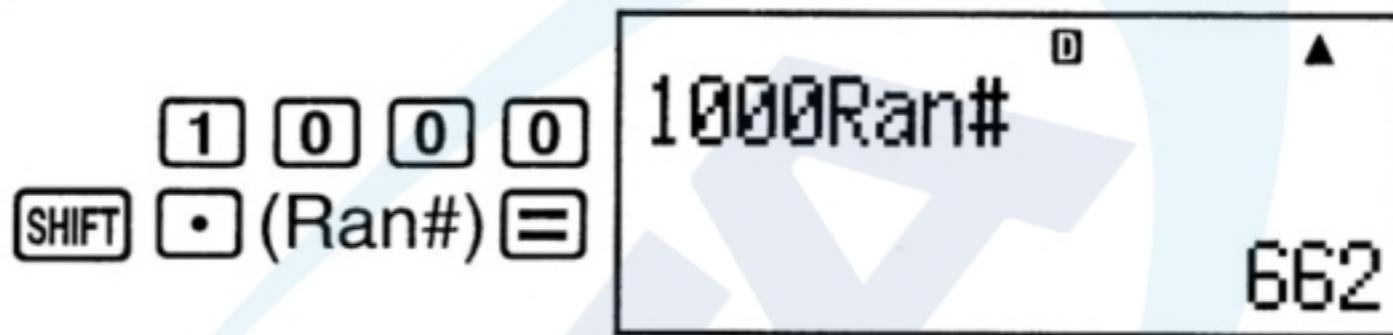
Abs(2-7)  
5

**عدد تصادفی (Ran#)**

این تابع یک عدد تصادفی سه رقمی کوچکتر از یک را ایجاد می کند.

: ۴۰ <#۰۴۰>

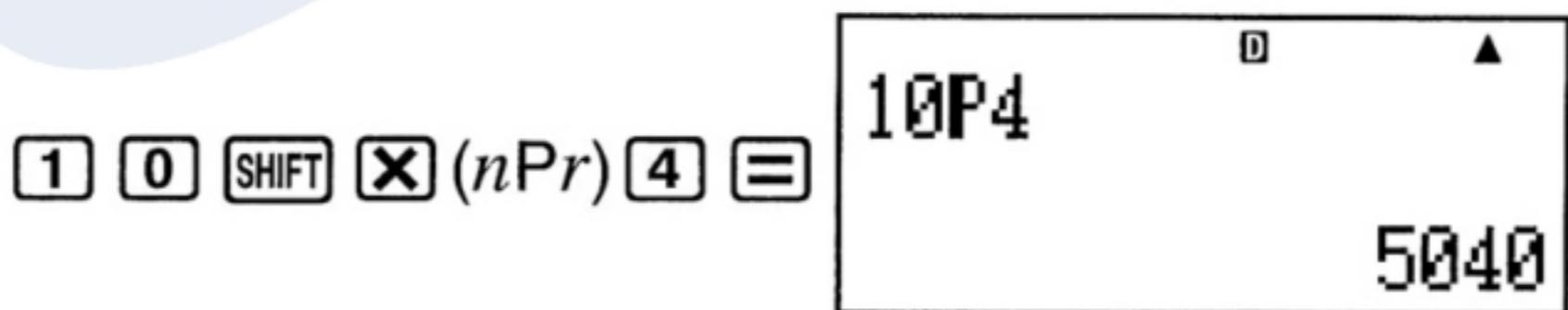
یک عدد سه رقمی تصادفی ایجاد نمایید. با ضرب عدد تصادفی اعشاری در عدد ۱۰۰۰، به یک عدد سه رقمی صحیح تبدیل می شود. لازم به ذکر است که مقادیر نشان داده شده در زیر فقط به عنوان مثال می باشد و با عدد بدست آمده با ماشین حساب شما متفاوت است.

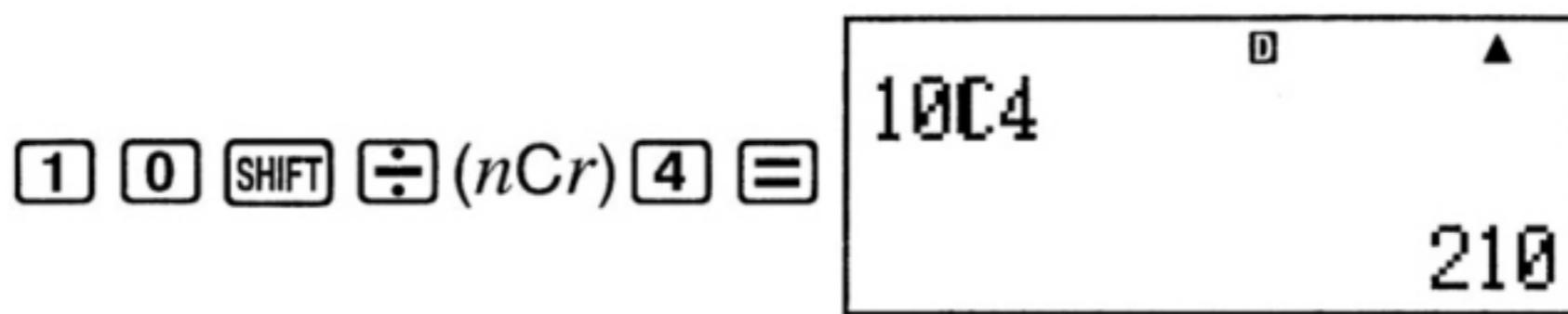
**#040 LINE****بازآردایی (nCr) و ترکیب (nP)**

این توابع امکان محاسبه بازآردایی و ترکیب را فراهم می آورند.

اعداد  $n$  و  $r$  اعداد صحیح در محدوده  $0 \leq r \leq n < 1 \times 10^{10}$  میباشند.

: مثال ۴۱: از یک گروه ۱۰ نفری چند گروه ۴ نفری می توان تشکیل داد؟ <#۰۴۱>

**#041 LINE**



### گرد کردن (Rnd)

این تابع ، پاسخ یک محاسبه و یا یک عدد وارد شده را تا چند رقم اعشار ( که قابل تنظیم می باشد ) گرد می کند.

تنظیمات نمایش اعداد در نمایشگر: Norm1 یا Norm2

عدد مانیس تا ۱۰ رقم گرد می شود.

تنظیمات نمایش اعداد در نمایشگر: Sci Fix یا

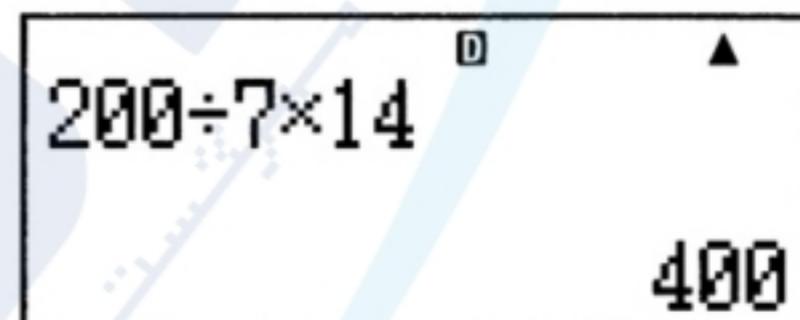
پاسخ بدست آمده تا تعداد ارقام مشخصی گرد می شود.

مثال :

$$200 \div 7 \times 14 = 400$$

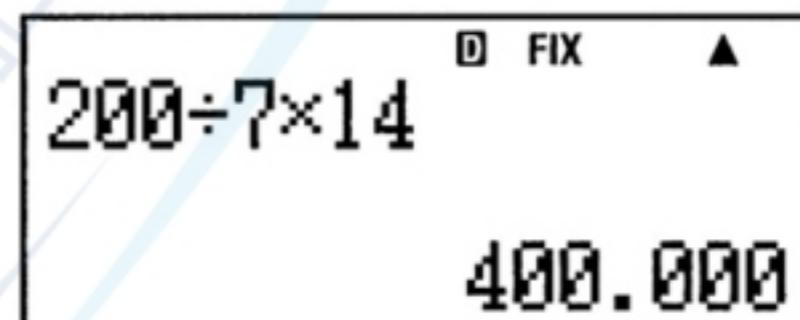
### LINE

2 0 0 ÷ 7 × 1 4 =

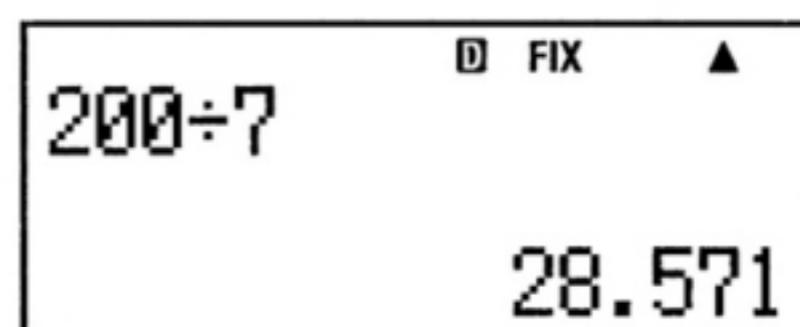


( اختصاص سه رقم اعشار )

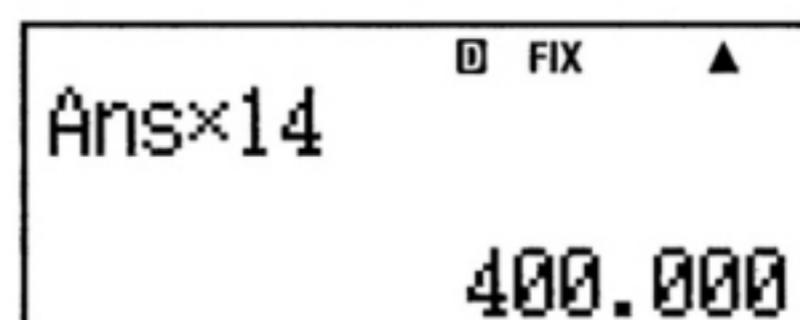
SHIFT MODE 6 (Fix) 3



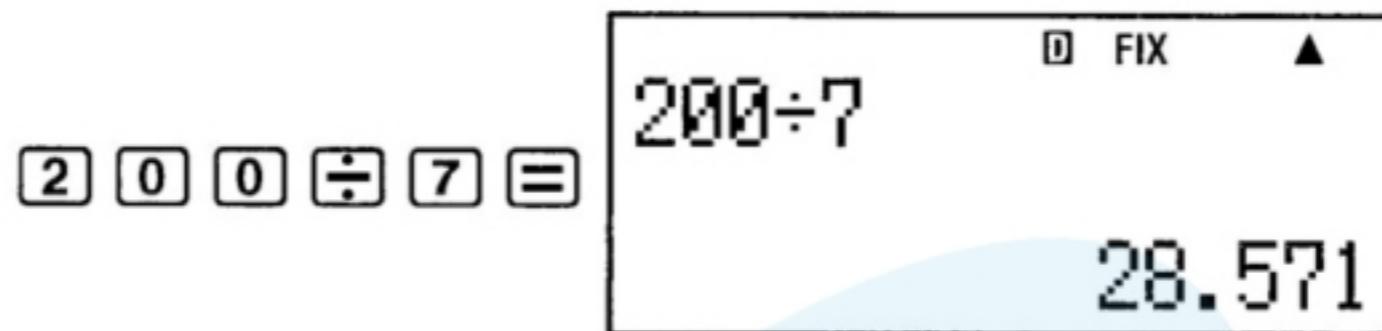
2 0 0 ÷ 7 =



× 1 4 =



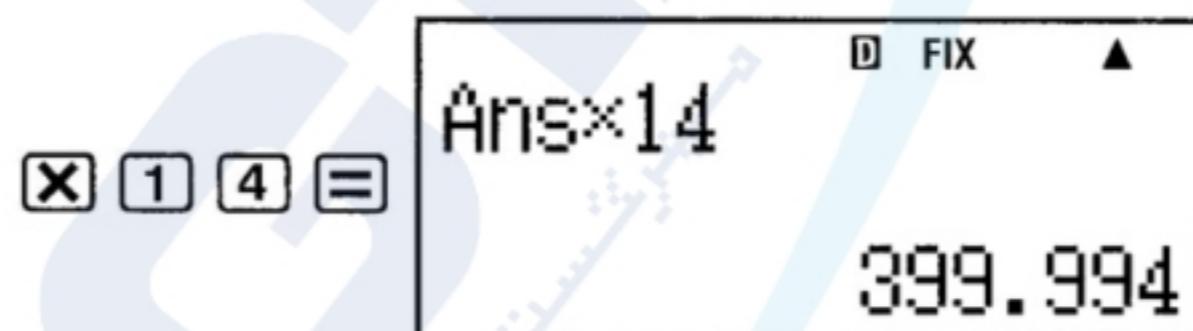
محاسبات قبل بصورت گرد شده در زیر آمده است.



(اعداد تا تعداد رقم مشخصی گرد شده است.)



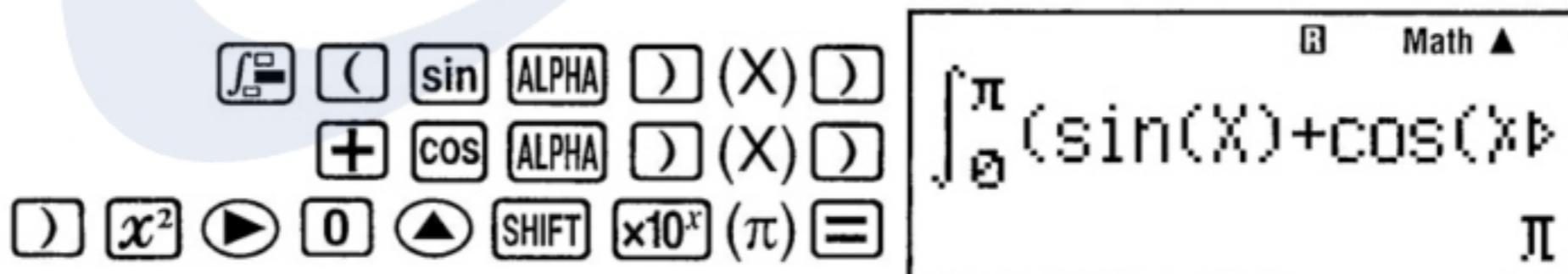
(کنترل پاسخ گرد شده)



مثال های سودمند و کاربردی

$$\int_0^{\pi} (\sin X + \cos X)^2 dX = \pi$$

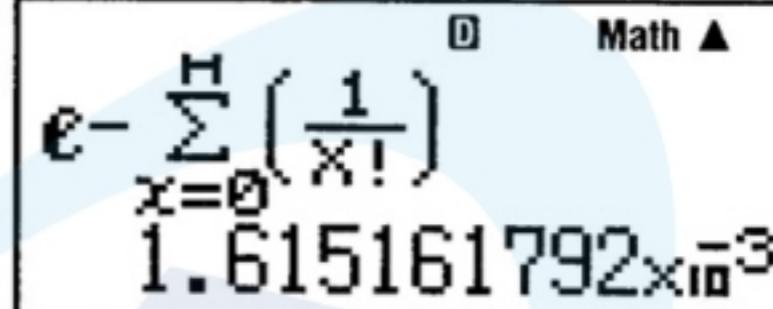
## #042 MATH Rad

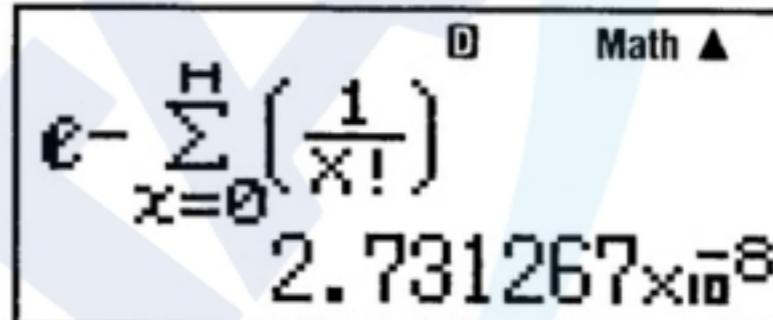


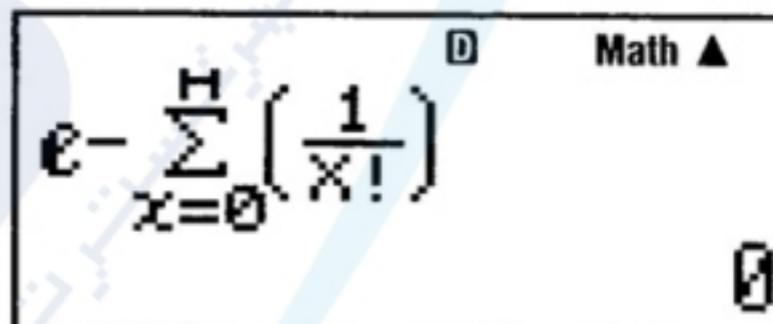
$$e = \sum_{n=0}^{\infty} \frac{1}{n!}$$

<ثابت کنید که طرفین تساوی زیر برابر است: #۰۴۳>

### #043 MATH

$5$ <b>SHIFT</b> <b>RCL</b> <b>(STO)</b> <b>(-)</b> <b>(A)</b> <b>ALPHA</b> $\times 10^x$ $(e)$ <b>-</b> <b>SHIFT</b> <b>log<sub>e</sub></b> $(\Sigma -)$ <b>=</b> $1$ <b>▼</b> <b>ALPHA</b> <b>)</b> $(X)$ <b>SHIFT</b> $x^{-1}$ $(x!)$ <b>▶</b> <b>▶</b> $0$ <b>▲</b> <b>ALPHA</b> <b>(-)</b> <b>(A)</b> <b>=</b>	
--	--

$1$ $0$ <b>SHIFT</b> <b>RCL</b> <b>(STO)</b> <b>(-)</b> <b>(A)</b> <b>▲</b> <b>=</b>	
---	---

$1$ $5$ <b>SHIFT</b> <b>RCL</b> <b>(STO)</b> <b>(-)</b> <b>(A)</b> <b>▲</b> <b>=</b>	
---	---

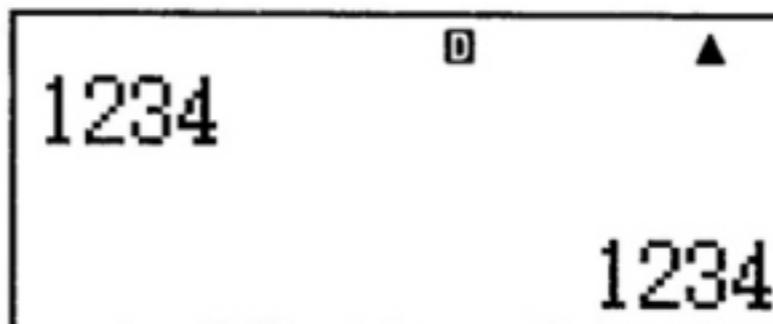
### تبدیل اعداد به نمایش در آمده

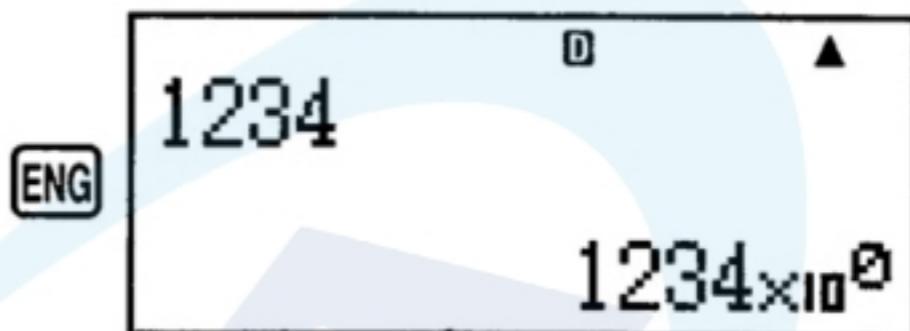
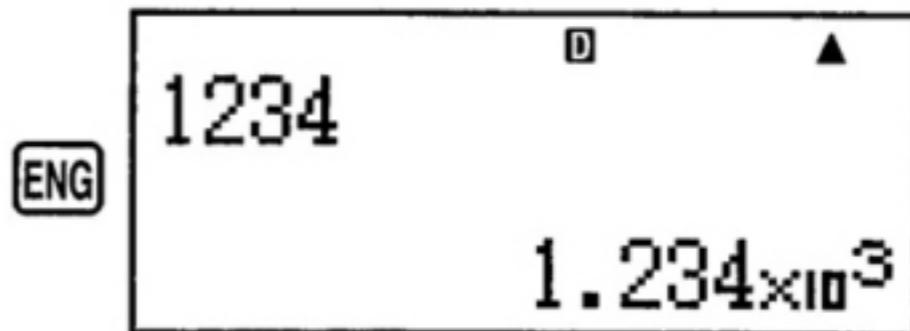
با استفاده از مراحلی که در این فصل توضیح داده خواهد شد، می توانید عدد به نمایش در آمده را به نماد مهندسی تبدیل نمایید. و یا شکل نمایش آن را بین استاندارد و یا اعشاری تغییر دهید.

#### روش استفاده از نماد مهندسی

به سادگی با فشار دادن چند کلید می توانید عدد به نمایش در آمده را به نماد مهندسی تبدیل نمایید. <مثال: عدد ۱۲۳۴ را به نماد مهندسی تبدیل نمایید و ممیز را به سمت راست حرکت دهید. #۰۴۴>

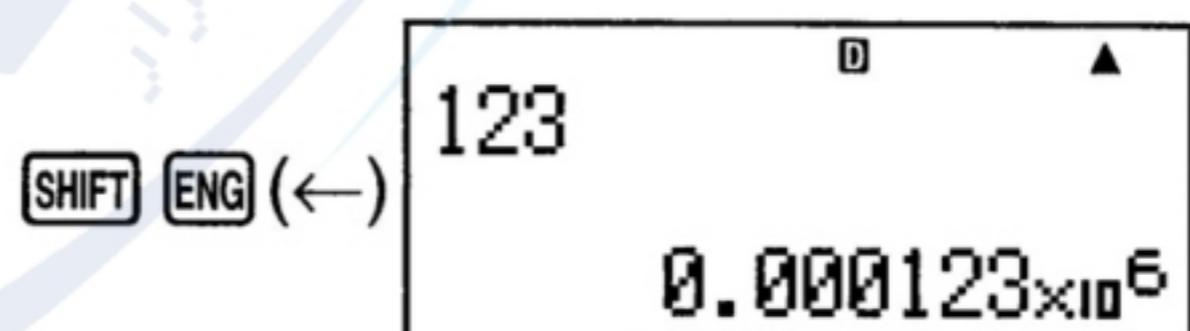
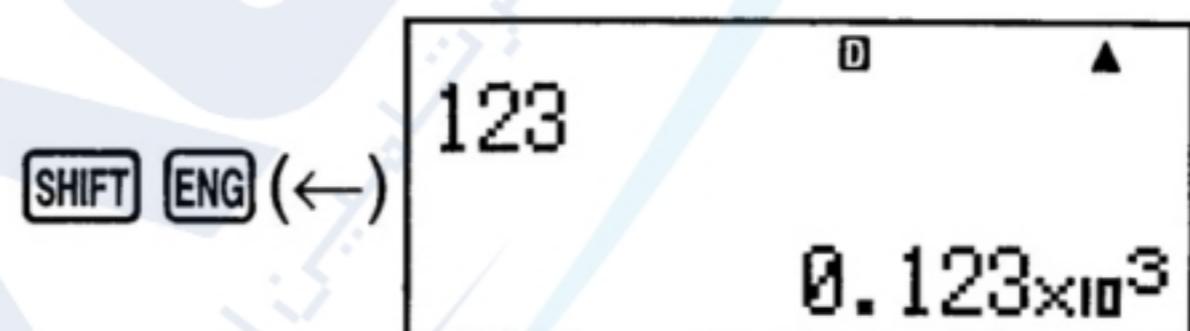
### #044 LINE

$1$ $2$ $3$ $4$ <b>=</b>	
--------------------------	---



مثال : عدد ۱۲۳ را به نماد مهندسی تبدیل نمایید و ممیز را به سمت چپ حرکت دهید.

### #045 LINE



### S-D روشن استفاده از تبدیل D

با استفاده از تبدیل S-D می توانید یک عدد را از شکل اعشاری به شکل استاندارد (کسر ، عدد پی) تغییر دهید.